

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Újságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. Augusztus 11.
VIII. évfolyam, 213. szám.

Péntek

Churchill szerint:

Ha Hitler nem csinál hábo- rut, akkor nem is lesz

**Megszakadással fenyegetnek a tokiói angol-japán tárgyalások — Újabb legy-
veres incidens a lengyel-német határon — Göring erélyes nyilatkozata az „acél-
blokk” legyőzhetetlenségéről — Roosevelt tovább folytatja akcióját a semleges-
ségi törvény megváltoztatása érdekében — Csak vasárnapra várható
a moszkvai katonai megbeszélések megkezdése — Anglia
tízmillió fontos kiviteli hiteit nyújt a Szovjetnek**

Az érdeklődés középpontjában to-
vábbra is a keleti és a danzigi kérdés
áll. Craigie nagykövet bejelentette,
hogy a tárgyalásokat egyelőre nem le-
het folytatni, mert a brit kormánynak
még nem volt ideje a jelentések gon-
dos áttanulmányozására és az utasítá-
sok megadására. Ez természetesen
nem maradt hatás nélkül a japán köz-
véleményre, amely szándékos időhu-
zást lát a közlés mögött és rosszasá-
nak további angol ellenes tüntetések-
ben ad kifejezést. A brit hatóságok vi-
szont tovább folytatják előkészületei-
ket a viszály kitörése esetére szóló vé-
dekezésre. — A danzigi helyzet vál-
ságos továbbra is. Ma nagy népgyü-
lés lesz a szabadvárosban, amelyen
Forster fog beszédet mondani. Ennek
nagy jelentőséget ad az a körülmény,
hogy nevezett röviddel ezelőtt Hitler
fogadta és bizonyára utasításokat
adott számára a további magatartásra
vonatkozólag. Tegnap egyébként riasz-
tó hírek terjedtek el arról, hogy Varsó
és Danzig között nyílt ellenségeskedés-
re került a sor. Ezek szerencsére nem
bizonyultak valóra. — Angliában ko-
molyan veszik a háborús készülődése-
ket. Ezt igazolja az is, hogy a polgári
légijáratokat mérséklék, mert a pilótá-
k egy részét a hadsereg kötelékébe
vonják. — Az új hollandi kormány
mérsékelt tetszés mellett mutatkozott
be a parlamentben és ezért nem is jó
sólnak hosszú életet neki. — Állítólag
lefejezik a palesztinai zsidó alakulato-
kat, ami tekintettel az állandóan
bizonytalan helyzetre, alig hihető. —
Göring marsall befejezte németorszá-
gi szemleutját és visszatérve a német
fővárosba, nyilatkozatot adott, amely-
ben hangsúlyozta a német nép erejét,
magabizását és az „acél blokk” (Róma
és Berlin szövetsége) legyőzhetetlen-
ségét. Hasonló értelmű közléseket
adott az olasz sajtó is az itáliai nagy
gyakorlatok jelentőségének méltatása
alkalmából.

Az elmúlt 24 óra lényegesebb ese-
ményeiről a következőkben számolunk
be:

VÁLTOZATLANUL FESZÜLT A KELETI HELYZET

(LONDON.) Craigie tokiói nagykö-
vet tegnap megjelent a japán külügy-
minisztériumban és közölte, hogy
kormányuk egyéb sürgős tenniva-
lói miatt még nem volt abban a
helyzetben, hogy az ő legutóbbi
jelentéseit tanulmányozhatta és
kellő utasításait megadhatta volna.
A külügyminisztert helyettesítő állam-

titkár, aki Craigie közlését átvette er-
re a Domei iroda értesülése szerint ki-
jelentette, hogy

Tokió tudomásul veszi ugyan az el-
mondottakat, de úgy véli, hogy
London mesterségesen húzza az
időt abból a célból, hogy Japán
ellen egy blokkot hozzon létre.
Ezek után nem is lehet csodálkoz-
ni, ha a brit kormány eljárása a
japán nép részéről ellenséges meg-
ítélésben részesül.

A japán sajtó is ezt a véleményt
osztja, mert tegnapi cikkeiben egyre
élesebb hangon bírálja London eljá-
rását és helyesli az angolelleses líra
erőteljes tevékenységét, amelyet meg-
érdemeltnek minősít. Ugyancsak To-
kióból közlik, hogy az angolelleses
tüntetések tegnap is megismétlődtek,
de nagyobb rendezvarás sehol sem
történt. Mindössze a yokahamai kon-

Nagyszabású népgyűlés lesz ma Danzigban

(LONDON.) A Reuter hírszolgálati
iroda jelentése szerint ma Danzigban
nagyszabású tiltakozó népgyűlés lesz,
amelyen felszólal a Berchtesgadenből
visszaérkezett „Gauleiter” Forster is.
A rend biztosítására a hatóságok min-
dent elkövettek és így bizonyos, hogy
a nagyszabású gyűlés rendezvarások
nélkül fog lezajlani. Külföldi politikai
körökben meglehetősen aggodalommal
néznek a gyűlés elé, mert attól tartan-
ak, hogy a lengyel-német viszony
újabb megromlását előidézi, ame-
lyet, tekintve a jelenlegi feszültséget,
elbírnai alig lesz képes. Az is kedv-
zőtlen előjel, hogy a két ellenfél
sajtója tovább folytatja a tulságosan
is elmérgesedett sajtóhárcot. Az An-
griff így ír:

— Történjék bármi is, a német fele-
lős államférfiak nem lesznek okolha-
tók a következményekért. Danzig né-
met volt és mint ilyen, szerves része a
Harmadik Birodalomnak, amely ereje
és fölénye tudatában nem tűri, hogy
ott idegenek fészkeljék be magukat. A
Führer Varsónak kedvező megoldást
ajánlott és ha ezt a kormány nem
fogadta el, vállalnia kell a felelőssé-
get, amelyben részesek lesznek Lon-
don és Páris háborús biztatói is.

A Gazeta Polska viszont közli, hogy
a lengyel nemzet egy emberként
áll a versaillesi békeszerződés
Danzigra vonatkozó pontjai mel-
lett és nem tűri annak még békés

zulátus ablakait törték be. A Kinában
lakó britek védelmére minden intéz-
kedés megtörtént. Szvatouban angol
matrózok szállottak partra, ami ellen
a japán hatóságok tiltakoztak. Singa-
pore megerősítése lázasan folyik. Ez
lesz a kiinduló pontja ugyanis háboru
esetén a Keleten állomásozó brit had-
erőknek és hadiflottának, ahonnan a
védekezést is irányítani fogják. Áll ez
elsősorban is a legjobban fenyegetett
Hongkongra. A North China Daily
News szerint Anglia most már kész
arra, hogy felvegye az eldobott kez-
tyüt és bizonyos az, hogy

a Nagybritanniát ért sérelmek
megfelelő megtorlásban fognak
részesülni.

Hasonlóképpen irnak a csunkingi kor-
mány hatáskörébe tartozó területeken
megjelenő lapok is.

alanokon történő megváltoztatását
sem. Egy közel negyvenmillió
nép jövőjéről van szó és ezért em-
szálíg kész harcolni, ha kell.

A helyzetet most már kivétel nélkül
mindenhol súlyosnak ítélik meg. Iga-
zolása ennek az, hogy a brit sajtó
megragadva a Press Association le-
utóbb tett ajánlatát, eszértelműleg
sürgeti a diplomáciai tárgyalások
azonnali megindítását, abból a célból,
hogy a danzigi kérdést közmegele-
desre megoldják, mert ezáltal reméli
a háboru elkerülését. A propaganda is
megindult ebben az irányban. A
King Hall-féle levelek garmadáva
érkeznek a szabad városba. Címzestük
körül azonban hiba történt, mert
amint a DNB közli, a helység nevét
kivétel nélkül a következőképpen ad-
ták meg: „Danzig (ucca, házszám).
Germany.” A Vorposten meg is jegyzi,
hogy

akkor, amikor a lengyelbarát Kin-
hall nyíltan beismeri, hogy Danzig
Németországban van, mit akar
Varsó ettől a helytől?

A PÁRISI AMERIKAI NAGY-
KÖVET DUBLINI UTJÁ

(LONDON.) Bullit, a párisi amerikai
nagykövet tegnap váratlanul London-
ba érkezett, ahonnan tovább folytatta
utját Dublinba. A diplomata látogatása
nagy feltűnést keltett, mert azt a leg-
utóbb kiélekedett angol-ír helyzettel
hozzák kapcsolatba. Bullit ugyanis ír
eredetű.

BEMUTATKOZOTT AZ ÚJ HOLLANDI KORMÁNY

(DE HAAG.) A De Geer elnökle-
te alatt megalakult új kormány tegnap
mutatkozott be mérsékelt siker mel-
lett a parlamentben. A külügyminisz-
teri tárcát Van Clemens kapta, aki
ellen már is kifogás merült fel az
ellenzék köreiben. Beavatottak nem
jósolnak hosszú életet ennek az „isme-
retlenekből” álló kabinetnek sem.

LEFEGYVERZIK A PALESZ- TINAI ZSIDÓ ALAKULATO- KAT?

(JERUZSÁLEM.) Az egyik paleszti-
nai arab napilap azt a még megerősí-
tésre szoruló hírt közli, hogy a brit
kormányzóság elhatározta a szentföldi
zsidó szervezetek lefejezését, hogy
elejét vegye az egyre megismétlődő
arab-zsidó összetűzéseknek. Ugyancsak
Jeruzsálemből közlik, hogy hosszú idő
óta tegnap nem érkezett először ko-
molyabb rendezvarásokról jelentés.

CSÖKKENTETTÉK A BRIT POLGÁRI LÉGIJÁRATOK SZÁMÁT

(LONDON.) A brit légiforgalmi tár-
saságok közölték, hogy a kormány
rendelkezése folytán csökkentik légi
járataikat. A szűkszavú közlemény
Angliaszerte nagy megűtközést váltott
ki, mert egyrészt a háborus készülö-
dés fokozását, másrészt a kiképzett
pilóták hiányát olvassák ki belőle.

AZ „ACÉLBLOKK” EREJE

(RÓMA.) Az olasz sajtó az itáliai
nagy gyakorlatokkal kapcsolatban
hosszu cikkekben foglalkozik a leszűr-
hető tanulságokkal. A Tribuna szerint
az óramű pontossággal és zökke-
nésmentesen megoldott nagy fel-
adatok nemcsak azt igazolják,
hogy az olasz haderő gép- és fegy-
veranyaga elsőrendű, hanem azt
is, hogy katonái fáradhatatlan és
öntudatos emberek, akik méltók
az acélblokk második nemzetének,
a Harmadik Birodalomnak elis-
mert legjobb hadseregéhez. Az
acélblokk valóban erős és ezért a
tengelyhatalmak és barátaik nyu-
godtan nézhetnek szembe minden
bekerítési kísérlettel.

A RÓMAI JAPÁN NAGYKÖVET NYILATKOZATA

(RÓMA.) Japán római nagykövete
tegnap a Giornale d'Italia munkatársá-
előtt kijelentette, hogy
az a tény, hogy Tokió katonai
szerződést köt Berlinnel és Rómá-
val, nem az USA fellépésének és
nem a készülő moszkvai szerző-
désnek a következménye, mert ez
a japán kormánynak már régi el-
gondolása volt, de csak most kerül
sor red.

A lap megjegyzi, hogy a nyilatkozat
kétségbevonhatatlanul igazolja azok-
nak a feltevéseit, akik a katonai szö-
vetség megkötésével számoltak.

GÖRING NYILATKOZATA

(BERLIN.) Göring marsall a négy
éves terv kivitelével megbízott főbiz-
tos tegnap visszatért 25 napos körut-
járól a fővárosba és nyilatkozott a
sajtó képviselői előtt. A nyilatkozat
szerint

Göring a legnagyobb meglepedé-
sét fejezte ki az országban látottak

és tapasztaltak felett, majd kijelentette, hogy bármerre járt, az volt az érzése, hogy a német nemzetnek nem kell féltene ipartelepét, mert azokat mindenütt a legkitünőbbben védik. Attól sem kell tartani — mondotta — hogy a termelést zökkenések zavarják meg. Végül hangsúlyozta, hogy a londoni és párisi uraknak fogalmuk sincsen a német nemzet hatalmas erejéről, mert akkor felhagynának esztelen kísérleteikkel és belátnák, hogy a német-olasz acélblokk felületéről minden támadási kísérlet lepattan. Nyilatkozatát azzal fejezte be, hogy Németország nem akar háborút, de ha belekényszerítik, akkor teljes erőbedobással fog harcolni és olyan meglepetésekkel szolgál, amikre ellenfelei még csak nem is számíthattak. A Führer, aki eddig is hihetetlen ütközeteket nyert meg várontás nélkül, meg fogja nyerni a véres küzdelmeket is.

Göring nyilatkozatát az esti sajtó szó szerint közli és megjegyzi, hogy ez az utolsó alkalommal egyike arra, hogy a háborút előkészítők magukba szálljanak és felhagyjanak egy türelmes népi elleni igazgatással, különben olyan lavinát indítanak meg, amely könnyen elseper mindent maga elől. A Nacht-ausgabe azt írja, hogy

King Hall jobban tenné, ha az angol népet igyekeznék felvilágosítani a helyzetről, mert ezzel többet használna nemzetének és az emberiségnek.

CHURCHILL RÁDIÓBESZÉDE

(LONDON.) (Rador.) Churchill a londoni rádióból Amerikának beszélt és többek között ezeket mondotta: Az a csend, amely most Európát megüli, az aggodó várakozás, sok helyen pedig a félelem csöndje. Több, mint kétmillió német katonát hívtak fegyverbe és több, mint egymillió olasz katona vesz most részt a nagy hadgyakorlatokon. Van egy ember, aki egy nap alatt ki-küszöbölhetné azt a félelmet, amely a világ felett sötétedik. Ha Hitler nem idéz fel háborút, akkor nem is lesz. Németországnak nem kellene egyebet tennie, mint a szomszédai részéről esetleg öt érhető támadások miatti aggodalmának kellene kifejezést adnia és megkapná a legteljesebb biztosítékokat a Népszövetség alapelveinek értelmében. Minden érnékből kiindulunk azért, hogy a népek közötti kapcsolatokat átszervezhessük, véget vessünk ennek a mai rettenetes állapotnak és egyben lehetővé tegyük, hogy a világ termelő és alkotó erői ismét teljes mértékben munkába lépessenek.

AMERIKA ÁLLÁSPONTJA

(WASHINGTON.) (Rador.) A külügyi államtitkár kijelentette, hogy lehetetlen a kereskedelmi kapcsolatok szorosabb tétele, ha azok nem változtatják meg gazdasági életük irányelveit. Nyilatkozott Roosevelt is a sajtó képviselőinek, kijelentve, hogy a kongresszus köztársasági és demokratikus csoportja nem számolt másfélmilliárd ember biztonságával, amikor a semlegességi törvény megváltoztatására vonatkozó javaslatot betervezték. És hibáztatták, amikor megkötötték az ő kezét. Ezt az országban tartandó körútja során beszédeiben részletesebben ki fogja fejteni.

A DANZIGI HELYZET

(PÁRIS.) (Rador.) A Matin szerint illetékes londoni körök erősen bizakodnak abban, hogy a danzigi vámvizslyát a szabad város és Varsó között az érdekelt felek képviselőivel megtartott értekezleten sikerülni fog elrendezni.

UJABB LENGYEL-NÉMET HATÁRINCIDENS

A Reuter ugyanakkor egy újabb határincidensről beszél, amely szerint háromtagú német járőr a korridor határonalán átlépett és 300 méternyire haladt be lengyel területre, ahol a határőrök, miután hasztalanul szólították fel őket megállásra, fegyverüket használták és az egyik határőrt meg-

sebesítették. A járőr ezután visszavonult és magával vitte sebesültjét. Magánjelentés szerint az incidens még két nappal ezelőtt történt és ebben az ügyben Varsó fellépésre készül Berlinben.

Ezzel egyidőben Danzigból jelentik, hogy Forster danzigi körzetvezető berchtesgadener utjából visszatérően megállott Prágában, ahol hosszabb megbeszélést folytatott Frankkal, a védnökségi terület titkárával.

AZ ANGOL FLOTTAGYAKORLATOK

(LONDON.) (Rador.) György angol király tegnap Wimouthba érkezett, ahol részt vesz a nagy hadihajó gyakorlatokon, ahol a francia haditenge-

Rövid távirati hírek

(VARSÓ.) A lengyel lapok súlyosan bírálják a német sajtó újabb lengyel-ellenes támadásait, főleg azokat a közléseket, amelyek Lengyelországot támadó szándékkal vádolják.

(LONDON.) A Times szerint a katonai tárgyalások sikeres lefolytatása után kereskedelmi szerződés jön létre Anglia és a szovjet között és ennek keretében a Szigetország 10 millió fontos kiviteli hitelt nyújt a szovjetnek.

(PÁRIS.) A Paris Midi című lap szerint a katonai tárgyalások Moszkvában előreláthatólag csak vasárnap kezdődnek meg és mivel a megoldandó kérdések igen bonyolultak, a tárgyalások szeptember végéig is elhúzódhatnak.

(SZÓFIA.) Bulgária cefolja a katonai előkészületek hírért. Mindössze két korosztályt hívtak be rendes nyári fegyvergyakorlatra.

(BUDAPEST.) Gróf Teleki magyar miniszterelnök erőlyes hangú választ adott a magyarellenes külföldi propagandáról és a magyarországi németellenes akció-kísérletekről elhangzott interpellációra.

(BÜRGÖS.) Illetékes körök szerint a falangista alkotmány módosításának egyetlen célja Spanyolország gazdasági újjáépítésének elősegítése. Ezek az intézkedések nem jelentik a monarchia esetleges visszaállításának végleges elejtését.

(LONDON.) Von Dirksen német nagykövet tegnap hosszabb kihallgatáson jelent meg lord Halifax külügyminiszternél. Ezt azért tartják nagyfontosságúnak, mert Welczek párisi német nagykövet viszont Bonnet francia külügyminiszternél tett hosszabb látogatást.

(BELGRÁD.) Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök, aki a jugoszláv munkásszervezetek szövetségének elnöke is, a fasiszta munkásszervezetek meghívására rövidesen ellátogat Velenecébe.

(LONDON.) A Star szerint az angol-francia-orsz tárgyalások a parlamenti

részet is képviselteti magát. A hadgyakorlatokon mintegy 100—120 hajó vesz részt. Ugyanakkor Londonból jelentik, hogy a légvédelmi és légiflotta gyakorlatok szintén teljes ütemben folynak.

UJABB JAPÁN TÁMADÁS KÉSZÜL

(CSUNKING.) (Rador.) Kinai körökben úgy tudják, hogy Japán újabb nagy támadásokra készül. Ezért a kínai hadseregben nagy csapatösszevonások történnének. Tokióból ezzel egyidejűleg azt jelentik, hogy ha ma vagy holnap nem kezdődnek meg az angol-japán tárgyalások, úgy a Tokióba érkezett tiencsini kiküldöttek visszatérnek állomáshelyükre.

szünet lejárta előtt megegyezéshez vezetnek, úgy Chamberlain rendkívüli ülészsakra hívja egybe a parlamentet és személyesen jelenti be a tárgyalások sikeres befejezését.

(BELGRÁD.) A Samouprava foglalkozva a nemzetközi feszültséggel, megállapítja, hogy Jugoszlávia nyugodtan viselkedik, mert az ország függetlenségi politikája mellett belső békét élvez. Megtörtént minden intézkedés a nemzetvédelmi célokra és Jugoszlávia a külföld előtt is nagy tekintélynek és tiszteletnek örvend.

(PÁRIS.) A katonai hatóságok messzemenő biztonsági intézkedéseket tettek. Az erődítési munkálatok tovább folynak. Az Ardenneknben nagy hadgyakorlatokat rendeznek és Franciaország intézkedéseket tesz olyan irányban is, hogy Luxemburg felől se érhesse semmiféle meglepetés.

(DANZIG.) A danzigi hatóságok szabadrabra helyezték a másfélévi börtönrre ítélt Lipinsky lengyel vámfelügyelőt, amit a békülékeny magatartás első jelének tartanak.

(PÁRIS.) Moszkvai politikai körökben úgy tudják, hogy az angol-francia-orsz katonai megbeszéléseken két kelet-európai állam katonai attaséja is részt vesz megfigyelői minőségben.

(BUDAPEST.) Wirth nyilas képpiselő a múlt héten kifogásolta a polgári személyek részére kiadott gázárcok minőségét. Beszédére most Bartha honvédelmi miniszter válaszolt és kijelentette, hogy a gázárcokat semleges bizottság vizsgálta felül és úgy találta, hogy azok sokkal jobbak, mint amiknek a roppant szigorú átvételi feltételek megkövetelnek. Majd erőlyes hangon kijelentette, hogy az ilyen felszólalások csak arra lehetnek alkalmasak, hogy külföldön kedvezőtlen megvilágításba helyezték a magyar hadsereg felkészültségét és felszerelését. A képviselők nagy többsége ekkor a nyilasok ellen nagy tüntető demonstrációt rendezett.

Fehérhaju angol ladyk, akik éhségstrájkjal tüntettek egykor a fogházban a nők szavazati jogáért

(LONDON.) Julius végén minden esztendőben érdekes női társaság ül össze vacsorára egy előkelő londoni étteremben. Fehérhaju elegáns dámák, tul az ötvenen, hatvanon, valamikor a leg-harciasabb tagi aza angol nőtársadalomnak. Az egykori szüfrassetek ők, akik a háboru előtti évtized politikai történetét azzal az elkeseredett küzdelemmel tették emlékeztetéssé, amelyet a nő választójog kivívásáért folytattak. A jubiláris összejövetel egybeesik vezérüknek, Mr. Pankhurstnak a születésnapjával. Mrs. Pankhurstnak egyébként már szobra is van Londonban, 1930-ban leplezték le, lord Baldwin, akkori miniszterelnök mondotta az ünnepi beszédet a híres szüfrasset vezéréről, néhány méternyire attól a helytől, ahol rendőrök annyiszor tartóztatták le.

A negyedik lehetőség Sok viz lefolyt a Themzén a Westminster-hid alatt azóta, hogy a szüfrassetek leleményes és változatos taktikájú tüntetéseikkel nyugtalanságban tartották a kormányt és rendőrséget. 1914 júniusában, néhány héttel a világ-

háboru kitörése előtt még sok fejtörést okozott a kormánynak, hogyan tegye árthatatlanná ezt az egyre veszedelmesebbé váló mozgalmat. A parlamentben nagy viták folytak, a legkülönbözőbb ötletekkel ostromolták a kormányt, hogyan teremthet rendet. A legkellemetlenebb az volt, hogy a fogházban tömeges éhségstrájkot kezdtek az elítélt szüfrassetek. A belügyminiszter kijelentette, hogy szerinte négyféleképpen lehetne a kérdést elintézni.

1. Hagyjuk éhenhalni őket.
2. Deportáljuk az elítélteket egy elhagyott szigetre.
3. Nyilvánítsuk őket örülteknek.
4. Bocssukuk őket szabadon és adjuk meg nekik a szavazati jogot.

Mind a négy javaslatnak voltak pártfogói. — Ami en gem illet — mondotta a miniszter — én a legszivesebben bolondnak nyilvánítanám őket s ennek csupán egyetlen akadályja van, hogy a hatósági orvosok vonakodnak kiállítani a szükséges bizonyítványokat.

Közben kitört a világháború. A kor-

mány békét kötött a „szörnyetegekkel” és a nemzet veszélyeztetett érdekeire hivatkozva, kérte őket, hogy erejüket ajánlják fel a hon szolgálatára. Az egykori ellenfelek hűséges szövetségessé váitak. A művelt, kitünően szervezett és szívós akaratu nők a legnagyobb önfeláldozással álltak a nemzeti ügy szolgálatába és 1918-ban, amikor végre megkapták a szavazati jogot, csak mint a mult emléke élt bennük az a sok szenvedés, amit érte el kellett viselniük.

A jubileumi vacsorán sok kedves emléket elevenítettek fel a szüfrasset-harc küzdelmes napjaiból. Két angol font alaptökevel kezdtek meg a nagyarányú agitációt. A női szavazati jog harcosai eleinte úgy tüntettek, hogy egyforma monogrammos cipőt viseltek, amely a Votes For Women (Szavazati jogot a nőknek) három kezdőbetűjéből állt. A társaskocsit, a villamost, a földalattit bojkottálták. Gyalog vonultak föl az utcákra, csoportosan énekelve és a városban előkelő dámák a leggyyszerűbb testi munkától sem riadtak vissza, hogy annak bérét a szent ügy javára ajánlják fel. Nyomatványokat nem tudtak rendelni, krétával írták fel a házak falára és az aszfaltra jelszavukat és ott hívták meg hiveiket gyüleseikre.

— Szavazati pogot a nőknek! Jöjjetek el mai gyűlésünkre este fél kilenckor.

Kalapács a retikülben, röpcédula a rendőrsisakban

A város lassankint tele volt a női választójog propagandájával. Társaság-beli fiatal urileányok napernyőin a Votes For Women volt kihimezve, virágágyakon, a parkok sétányain, középületek falain mindenütt ezekbe a szavakba ütközött a járókelő. Ballonokat eresztettek fel, amelyeken szintén ezek a szavak világítottak. A Covent Garden-opera előadásain a nézőtérén tüntettek a nők politikai jogai mellett, a parlament karzatairól naponta dobálták le a röpcédulákat, amelyeket titokzatos ügyességgel még a rendőrök sisakjaiba is becsempészték, úgy, hogy amikor a posztón álló rendőr levette fejéről sisakját, tömegével hullott a földre a röpcédula: Szavazati jogot a nőknek.

Föld, tenger, égbolt visszhangozta követelésüket és ha a szóbeli propaganda nem volt elég, az ablakbeveréstől sem rettentek vissza. Jólnevelt, finom, társaság-beli hölgyek ezekben az időkben puderes doboz helyett kis kalapácsokat hordtak a retiküljükben és fiatal iskolás leánykák ruháiba öltöztek, hogy megtévesszék az éber figyelmű titkosrendőröket.

A férfi támogatók

A mozgalomnak sok híve volt a politikai világban, minden pártban. A férfiak lelkesen támogatták a mozgalmat, ha nem is valamennyien állampolitikai szempontból. Voltak férfiek, akik titokban örültek annak, hogy feleségüket néhány napi, esetleg heti szabadságvesztésre ítélték. A szalmaözvegység akkor nemcsak nyáron volt divatos. A humoristák nagyon kihasználták ezt a témát és sokat nevettek azokban az időkben egy kabarétréfán, amelyen férfiak rálicitálnak egymásra, ki hány pontot ajánl fel felesége néhány napi fogházbüntetéséért. A karikaturisták pedig felvonultatták gyerek-kocsikban a kicsinyeket, akiknek a mamája néhány napra kénytelen volt egy fogházba bevonulni.

A szüfrassetek kitünő szónokok voltak. Nemcsak zárt helyeken tartott gyűléseken beszéltek, de rögtönzött összejöveteleken, utcákon, köztutereken és a Hyde Parkban is. Állandóan nagy tömegek hallgatták őket és akkor még ismeretlen volt a mikrofon.

A vacsorán sok kedves régi emléket meséltek el egymásnak a fehérhaju, tisztoskuro dámák. Hogy a rendőrség meg nem találja őket — mesélte egy előkelő hölgy — nem aludtak otthon, üresen álló házaikba vonultak be csoportosan, harmalancan-nyegen. 1911-ben, a népszámlálásnál nem engedték, hogy számbevegyék őket és hasonlóképpen bujtak ki a hatósággal való találkozás elől. Nekik nincs szavazati joguk — mondották —, tehát nem tekintik magukat egyenjogú állampolgároknak.

Maró guny

az, amit a mai ember a humanizmus, liberalizmus, demokrácia, egyenlőség és testvériség jelszavával üz. Fájdalmasan szomorú guny, mert soha nem volt magasan lángolóbb a féltékenység, a gyűlölet és az irigység, mint ma, amikor uton-utfélen az ellenkezőjét szeretnék elhítni a világgal azok, akiknek üzlet és hivatás az ellentétek éberentartása és a tényleges béke meghiúsítása.

Az amerikaiak mondják, hogy mindent az üzlet, a „business” szemüvegén keresztül vizsgál meg először és csak ha a vizsgálat kedvező eredménnyel zárult, engedi meg magának azt a fényűzést, hogy megszólaltassa esetleg a szívet, vagy a lelket is.

Amerika nagy terület és az Egyesült Államok hatalmas birodalom. Annnyira az, hogy előbb említett sajátosságát valahogy kiterjesztette már a föld többi részére is. Igen, mert az óvilág embere is kezdi elfelejteni, hogy a rideg számításokon felül vannak még bizonyos dolgok, amelyek az embert érdemessé tehetik arra a szerepre, amelyet a természet rendelkezése folytán a földön betölt. Hogy vannak a politikai fondorlatokon kívül is elérési érdemes eszmények, amelyek mögött nem a sanda tökenövelés és arany-szaporítás ördöge vihog, hanem a magasba emelő lelkeség hófehér ködfátyola lebeg. Hogy a humanizmus, liberalizmus és a demokrácia üzését nem hazudni, de valóban tenni kell, hangtalanul, hivalkodás nélkül, természetesen, mint ahogy természetes az, hogy léleklizik az ember és anélkül teszi ezt, hogy emlegetné azt és hivalkodna vele. Mint ahogy eszik és alszik az ember, mert mindez alapfeltétele az életnek, a mi és mások életének.

Ha azonban szétnézünk ezen a különös lelki betegségben vergődő világon, csakhamar rájövünk arra, hogy inkább az a természetes, ha elveszünk másoktól valamit, ha hazudunk és ha elnézünk mások hazugságai felett. Ha bólogatunk a kereskedőnek, aki megesküszik, hogy a ráfizetésből él, a politikusnak, aki a legkömolyabban állítja, hogy száz- és százerek azért hisztik a fegyvert, hogy békét csináljanak, a sajtónak, amely annyira hazudja érdekköreinek igazát, hogy a végén bizonyára saját maga is elhiszi azt. Ha elfogadjuk, hogy ez az erkölcs-től messze fekvő állapot a század humanizmusa, liberalizmusa, demokráciája, egyenlősége és testvérisége. Ha aztán mi magunk is igyekszünk bizonygatni ezt és megértődünk, hogy ha valaki kétségbevonni meri.

Egykor azonban — és mi hisszük, hogy lesz majd olyan idő is — a késő utód megdöbbenve fogja megállapítani a mi nagyszerű felfedezésektől telített századunkról a való igazságot. Ez pedig alighanem úgy fog hangzani, hogy a tökéletesség határát érintő fizikai felfedezéseken kívül a XX. század emberének még sikerült valamit elérnie és pedig a hazugság áramvonalosítását is.

Igen, mert nem csak az a maró guny, amit a mai ember a nagyszerű eszményekkel üz, hanem az is, hogy önalkotta törvényeivel, szokásaival, életmódjával és gondolkodásával trónra emelte a tetszetős és kényelmes köntösbe burkolt hazugságokat is.

Az önzés magas trónusára...

MÁLNÁSY TIVADAR.

— Tűz pusztított Egeresen. A közeli Egeres községben Eliza Ábrahám lakásán tűz pusztított, amely mintegy 30 ezer lej kárt okozott. A csendőrségi vizsgálat megindult.

— Teljes erővel folynak a cséplések az országban. Bukarestből jelenti a Rador: A cséplések az ország minden részében teljes erővel folynak. Minőségileg Erdély, Bánság, Moldova, Beszarábia és Északmunténia szolgáltatnak elsőrangú gabonát. A többi vidéeken inkább a mennyiség nagy. A kukorica a szárazság miatt szenvedett sokat.

A nagyvezérkar közleménye az augusztus 15-iki koncentrációról

Calinescu miniszterelnök szemlekorútra indul az országban

(BUCURESTI.) (Rador.) Gafencu külügyminiszter tegnap fogadta a fővárosi vezető lapok főszerkesztőit, kikkel megbeszélést folytatott.

A minisztériumok hireiből (BUCURESTI.) A nemzetnevelésügyi miniszter körrendelet küldött a tanítók és tanároknak, hogy tilos a vallás-tanítás keretében foglalkozni azoknak a felekezeteknek hitelveivel, amelyek az államrend és a közbiztonság és a közérkölcsek szempontjából veszélyesek.

A belügyminiszter utasítást adott a helyi közigazgatási hatóságoknak, hogy a költségvetésük 14 százaléka gondoskodjanak az elemi iskolák fentartásáról, fűtéséről és világításáról, illetve amennyiben erre szükség van, helység bérletéről.

A CFR vezérigazgatósága 50 százalékos utazási kedvezményt engedélyezett menet és jövet a személyvonatokon augusztus 13-tól szeptember 17-éig tartó csernovici mintavásárra Suceava tartomány bármelyik állomásáról elindulva. Az indulásnál egész jegy váltandó, amely a csernovici állomás láttamozása mellett díjtalan visszatérésre jogosít. Az ut megszakítása nincs megengedve.

A PÁTRIÁRKA SZEMLEUTJA

(BUCURESTI.) Nicodim Munteanu pátriárka, dr. Zigre kultuszminiszter és Nae Popescu lelkész, kultuszminisztériumi államtitkár kíséretében szemlekorútra ment a neamt megyei kolostorokba.

A NAGYVEZÉRKAR KÖZLEMÉNYE

(BUCURESTI.) (Rador.) A nagyvezérkar közli:

„Azok az eddig be nem vonultatott

(dela vatra) tiszték, altiszték és legénység, akik sárgaszínű A. T. 1. D. T. 1. C. S. 1. C. T. 1 és B. T. 1 jelzésű, illetve bélyegzőjű sárgaszínű sürgős jellegű mozgósítási parancssal rendelkeznek, ez évi augusztus 15-ével kiképzésre be hívatnak és tartoznak jelentkezni csapataiknál a behívási parancsban megjelölt helyőrségekben, tekintet nélkül arra, hogy voltak-e ebben az évben koncentráció, vagy sem, avagy bármiféle halasztást, vagy felmentést kaptak a koncentráció alól. Ugyancsak kiképzési ségeiknél ugyanebben az időben jelentkezni kötelesek azok, akik szintén sárgaszínű, sürgős behívási parancssal rendelkeznek amely D. U. 1 és B. T. 1 jelző bélyegzőt visel. Hasonlóképpen kiképzési koncentrációra hívatnak be és a megjelölt időpontban csapataiknál ugyancsak jelentkezni tartoznak azok is, akik ugyancsak sárga színű négy csillaggal és A. U. 1. bélyegzővel ellátott sürgős behívási parancssal rendelkeznek. Az otthon lévő (dela vatra) és a koncentrációra behívott tiszték, altiszték és a csapatlegénység a behívó hátoldalán lévő írott utasításoknak megfelelően tartoznak jelentkezni, illetve eljárni.

CALINESCU MINISZTERELNÖK SZEMLEUTJA

(BUCURESTI.) (Rador.) Calinescu miniszterelnök, Slavescu hadseregberuházási miniszter társaságában és kíséretével együtt megsejmelte a ploestii Concordia hadfelszerelési üzemeket és érdeklődött a hadsereg részére folyamatban lévő munkálatok állásáról. A miniszterelnök és Slavescu miniszter ezután a színajai hadfelszerelési gyárat látogatták meg, majd Brassóba utaztak.

SELECT MOZGO

Ma, csütörtökön rendkívüli premier. A nyár szenzációja.

VIVIANE ROMANCE ♦ JEAN GABIN

A francia művészgárda legjobbainak filmremeke:

Az öt barát

A baráti szeretetről szóló örökszép film ez, melyre mindenki sokáig fog visszaemlékezni.

Reuter jelenti:

(LONDON.) A brit sajtó erőiesen cáfolja azt a híradást, hogy King Hall a protektorátusi területre is küldött volna lekeket. A cáfolatra Pechacek cseh publicista cikke szolgáltatott okot. Pechacek ugyanis nyílt levelet írt King Hall-hoz, ne vétségnek minősítve próbálkozását.

(POZSONY.) Gyújtogatás következtében leégett a kremnitzi fűrésztelap teljes rakatával és gépeivel együtt. A kár több, mint egymillió cseh korona. Megállapítást nyert, hogy a tüzet egy elbocsátott munkás bosszúból idézte elő.

(LONDON.) Anglia területén tovább tartanak az esőzések, amelyek miatt a területiális hadsereg celtáborait is szét kellett szedni. A beaulieni táborot oly hirtelen lepte meg az ár, hogy a katonák teljes felszerelésüket elhagyva, alig tudták életüket megmenteni.

(ALLAHABAD.) Az általános háborús félelemre jellemző, hogy Allahabadban egy ismeretlen repülőgép megjelenése általános pánikot keltett. A gépről azt hitték, ugyanis, hogy német bombavető.

(KAIRÓ.) Az egyiptomi kormány az ország területén különböző hadizónákat jelölt ki, amelyek felett tilos az átrepülés.

(NÜRNBERG.) Az ideai pártnapokra a német vasutak 3000 különvonatot indítanak Nürnberg felé.

(ANKARA.) Az égei tenger környékén több földlökést észleltek.

(RÓMA.) Az olaszországi zsidótörvény életbe lépett. Eszerint Itáliában a jövőben a zsidók nem lehetnek ügyvédek, mérnökök, kémikusok, építésszek és lapszerkesztők.

(SYDNEY.) Az ausztráliai kormány elhatározta, hogy egyelőre nem vezeti be a kötelező katonai szolgálatot.

(MOSZKVA.) A szovjet kormány a „Szovjet unió hősei” elnevezés alatt kiüntetési rendjeleket oszt ki azok között, akik különleges érdemeket szereznek az ország felvirágoztatása körül.

(BERLIN.) A német kormány rendelkezése azonnali hatállyal bezárták a déltiroli Stams kolostort, amelyben 47 szerzetes lakott.

(NEW DELHI.) India egyes vidékein kolerajárvány tört ki, amelynek már eddig is több, mint 2000 halottja van.

(ADDIS ABEBA.) A statisztikai kimutatások szerint az aethiop főváros lakosságának száma ebben az évben havonta átlag 890 lélekkel szaporodott.

(TRIPOLISZ.) Az olasz kormány ez év októberében további 20 ezer embert telepít le Libyában. Számukra a lakóhelyeket 6000 munkás készíti elő.

(MADRID.) A Hitler ifjak szervezetének mintájára felállított phalange ifjuság megkezdte szabadtéri táborozását.

(HAMBURG.) Raeder vezértengernagy meghívására nagyobb olasz tengerészeti küldöttség érkezett Hamburgba.

(VENEZIA.) Göbbels dr. német propagandaügyi miniszter és Dietrich német birodalmi sajtófőnök ünnepélyesen megkoszorúzták a Velencei hősök emlékművét, ahová erre az alkalomra díszszázadot vezé nyeltek ki.

(VENEZIA.) Alfieri miniszter diszebedet adott a filmkiállításra megjelent külföldi előkelőségek tiszteletére.

(LONDON.) Névtelen levélben figyelmeztették a Scotland Yardot, hogy fel akarják robbantani a Mauretania gőzöst. Ezért a hajót, amely londoni kikötőben horgonyoz, szigorúan őrzik.

(LONDON.) Egy levélszekrényben két

borítékot találtak, amelyek nagyerejű robbanóport tartalmaztak.

(KATTOVICE.) A kattovicei vajvoda kiutasította a tescheni német lelkészt, akit néhány nappal ezelőtt mozdítottak el állásából.

(SALZBURG.) A Führer tegnap megjelent a salzburgi ünnepi játékokon és meghallgatott egy előadást.

(GLASGOW.) A törvényszék két ír munkást 10–10 évi fegyházra ítélte, mert részt vettek a merényletek elkövetésében.

(TORINO.) Pariani tábornok fogadást rendezett az olasz hadgyakorlatokon megjelent katonai előkelőségek számára.

A leégett Józseffelvárért

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Néhány hónapja történt az a rettenő erejű elemi csapás, amely tűzvész alakjában csapott le a bukovinai Józseffelvár községére és a lángok végtelen erejével pusztított, hamvasztott. Közel 300 ház lett így a lángok martaléka és amit az emberi erő és akarat hosszú évek munkájával megteremtett, összegyűjtött, szinte pillanatok alatt megsemmisült. És most egész sereg dolgos, munkás magyar család áll hajlék nélkül, élelmezés, gazdasági eszközök, munkalehetőségek nélkül. Csak a mélyen sujtott emberekben élő összetartás tudata tartja bennük a lelket és az az erős bizakodás, hogy a romániai magyarság, vér- és sorstestvérei nem feledkezhetnek meg róluk. A leégett Józseffelváron mindenkinek erkölcsi kötelessége önmagával és fájával szemben a lehetőségeinek megfelelően segíteni. A „Jóestét!”, amely első perctől kezdve szívvél és lélekkel karolta fel ezt a nemes mozgalmat, újlag nyomatkozik szóval hívja fel a józseffelváriak néhez helyzetére a figyelmet. Ugyanakkor jelzi, hogy újabban hozzá a következő adományok érkeztek be: Ambrus (Kolozsvár) 30 lej és Farkas Alecsandru (Balcesti) 50 lej.

Amikor ezeket az adományokat itt köszönettel nyugtázzuk, ugyanakkor kérjük olvasóinkat, bármi csekély összeggel is járuljanak hozzá a nemes célú mozgalomhoz, amelynél vezető elvnek kell lennie, hogy egyetlen romániai magyar sem maradhat ki ebből az akcióból, hiszen a porig sujtott józseffelváriakhoz képest mindannyiunk helyzete a megsegítés valamilyen formáját mégis csak lehetővé teszi. És gondoljunk arra, hogy mind jobban közeledik az ősz és a tél és ezek a szerencsétlen emberek segítőkész nélkül nincs mihez kezdenek. Ne hagyjuk hát őket magukra.

— Lelkes ünneplésben részesülnek a Franciaországba utazott országőrök. Párisból jelenti a Rador: A francia sajtó fényképekkel gazdagon illusztrált főtudósításokban számol be a Franciaországba érkezett Országőr csoport látogatásáról. A csoport tiszteletére ma a román nagykövet rendez ünnepélyes fogadást.

— A pénzügyminisztérium új rendelete. A pénzügyminisztérium, mint Bukarestből jelenti a Rador, az alárendelt hatóságoknak rendelkezést adott ki a végrehajtások ügyében. A végrehajtásoknak elsősorban a különféle jövedelmek terhére kell történniük. A mezőgazdasági termékeknek csak az állam javára történő adótarozások esetén és akkor is csak az elkerülhetetlen szükség esetében szabad a gabonatermés megfelelő hányadát lefoglalni. A rendelkezést szigorúan be kell tartani.

— A repülés népszerűsítéséért. A Román Légügyi Szövetség a légügyi minisztérium meleg támogatása mellett nagyarányú mozgalmat indított abból a célból, hogy a repülésnek minél több hívőt és szakembert toborozzon. Fogarason augusztus 13 és 20 napjai között 600 professzor fog a repülési kiképző tanfolyamon résztvenni. A tanfolyam megnyitása a hatóságok képviselőinek jelenlétében nagy ünnepek között fog végbemenni.

Milyen alapon adják az utlevélhez szükséges katonai igazolványt?

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Az utlevelek kiszolgáltatásához ujabban az illetékes hadkiegészítő-parancsnokságtól kibocsátott bizonyítvány is szükséges, mely férfiaknál a katonai helyzetet bizonyítja. E bizonyítványok kiadását az arra szolgáló nyomtatott űrlapokon kell kérni. A nyomtatott űrlapok a kérelmező nevét, katonai anyakönyvi számát, évjáratát, valamint a felkeresni szándékolt országot foglalják magukban. A hadkiegészítő parancsnokság közlése szerint a jelenlegi forgalomban levő űrlap adatai mellett a bizonyítvány kiadásához szükséges kérvényben még a következő adatok feltüntetése is kötelező:

a) Tiszteknél a jelenlegi rangfokozat, az előléptetés, valamint a tisztte avatás időpontja.

b) A legénységi állományú embereknél a rang, évjárat, anyakönyvi szám mellett az a csapattest, amelyhez az illető tartozik. Ezenkívül megjelölendő, hogy 1939-ben volt-e hadgyakorlaton és ez esetben mikor, meddig és hol teljesített hadgyakorlatot. Felüntetendő, hogy mozgósítás esetén milyen beosztása van, milyen szolgálatra képezték ki, segédszolgálatos, munkaszolgálatos, kiképezetlen, vagy milyen behívóval rendelkezik. Ezek az adatok természetesen tiszteknél is szükségesek. Ezenkívül az utazás okán és célján (irányán) kívül az utlevél időtartamát is meg kell jelölni.

KIS HIREK

(JERUSALEM.) Tegnap délután a Jaffától délre eső országon az Ekroni zsidótelep közelében egy tehergépkocsi, amelyen több rendőrközeg ült, egy robbanás következtében súlyosan megrongálódott. Két rendőrközeg életét veszítette, 3 súlyosan megsebesült.

(BERLIN.) A Reuter közli: Az ifjúság katonai kiképzését, amely eddig a Hitler-ifjúság szervezet ellenőrzése mellett történt, most közvetlenül a hadsereg ellenőrzése alá helyezték.

(LONDON.) Egy bombavető repülőgép Tolleróban York közelében lezuhant és felrobbant. Az öttagú személyzet a szerencsétlenségnek életét veszítette.

(LONDON.) Az egyik kórház betege hirtelen örültségi rohamot kapott és egy széket felkapott és vaktában jobbra-balra ütni kezdett vele. Egy ember meghalt, 9 beteg és több ápolónő súlyosan megsebesült.

(BERLIN.) A Stefani jolinformált forrásból jelenti, hogy Csáky gróf külügyminiszter kedden este látogatást tett Ribbentropp német külügyminiszternél a Salzburg melletti Fuschli-kastélyban.

(BELGRÁD.) A kenti hercegi pár Nisen keresztül Athénbe utazott.

Fentartják a 30 napos vizsgálati fogságot az apahidai merénylet ellen

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Az apahidai revolveres merénylet tettesét, — mint legutóbb megírtuk — a kolozsvári ügyészségre szállították, ahol megkezdődött a kihallgatása. Rapeanu ügyész Hossu Vasile apahidai lakos ellen emberölési kísérlet miatt indította meg az eljárást. Megállapítást nyert ugyanis, hogy a szövetkezet vezetőjének tagjai voltak; egymást különféle vádakkal illették és Hossu a vita hevében súlyos felindultságában vette elő revolverét, amelyből kétszer Muresanra löött, akit a golyó a hátán talált. Muresan ma is a kolozsvári klinikán kezelik és állapotja javulóban van. Hossu ellen Matai vizsgálóbíró elrendelte a 30 napos vizsgálati fogságot és a határozat megerősítéséig végett ma délelőtt került a törvényszék szüneti tanácsa elé. A törvényszék megerősítette a vizsgálóbíró által elrendelt 30 napos vizsgálati fogságot.

Százasit újból elítélték. Budapest-ről jelentik: Az államellenes akció miatt most büntetését töltő Szálas Ferenc ny. őrnagy, szélső jobboldali vezért most sajtó útján elkövetett igazsáért újabb egyhavi fogházra ítélték. Az ítélet jogerős.

Továbbra is fogvatartják a korpádi gyilkosokat

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Megdöbbenő gyilkosság vádlottjainak szabadlábra helyezési ügyével foglalkozott tegnap a kolozsvári törvényszék szüneti Trifu-Breban tanácsa. Bereczki János, Macar Vasile és Mocan Vasile korpádi lakosok a közszégyenkorcsmában iddógtak és mint ilyenkor gyakori dolog, a leányoktól esett szó. Már mindhárman meglehetősen italosok voltak, amikor rábördtek, hogy mindnyájuknak egy és ugyanaz a leány tetszik. Ebből nagy vitát keltettek, mire Bereczki és Macar rátámadtak Mocanra és karókkal addig ütlegelték, amíg az eszméletlenül terült el a földön és néhány óra múlva, mielőtt kórházba szállíthatták volna, súlyos koponyaalapi törés és agyvérzés következtében ki is szenvedett.

A csendőrség Berecki Jánost és Macar Vasilel azonnal letartóztatta és lefolytatta a nyomozást, amelynek végeztével átadták őket a kolozsvári ügyészségnek. A letartóztatottakat Rapeanu ügyész hallgatta ki, aki vezetői vádlóiban előre megfontolt gyilkossággal vádolta őket. Az ügy ezután Matei vizsgálóbíróhoz került, aki a két korpádi legény ellen elrendelte a harmincnapos vizsgálati fogságot. A törvényszék előtt dr. Munteanu Ion ügyvéd annak a kérvényének adott kifejezést, hogy a vizsgálatot minél gyorsabban folytassák le az ügyben, mert az a meggyőződése, hogy nem forog fenn gyilkosság, hanem jogos önvédelemből elkövetett emberölés. A törvényszék végül is elrendelte a vádlottak fogvatartását.

Mozgalmas nap a kolozsvári rendőrségen

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Valkmerő lopás történt tegnap délután a szamosvölgyi vonaton. Benjamin Sándor Cal. Regele Ferdinand 103. szám alatt lakó utazó megjelent a rendőrkészletúrán és elpanaszolta, hogy a szamosvölgyi vonattal Besztercéről hazafele tartott, mikor egy őrizetlen pillanatban, amíg a dési állomáson egyik ismerőseivel beszélgetett, az ablakon át ismeretlen tetesek ellopták 24 ezer lej értékű sapkakollekcióját. A lopást csak a vonat elindulása után fedezte fel. Az érzékenyen károsult utazó feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást.

Kulcsár Anna Rugului-ucca 9. szám alatt lakó gyári munkásnőt tegnap délután, amikor munkából hazafelé igyekezett, Musucan Vasile Remus-ucca 14. szám alatti lakos biviája a Dermatabörgyár mellett megtámadta s feldönté, gátást végett.

Mátrai Béla riportja

A MARS NEM VÁLASZOL...

Armeanca professzor, az egyetem csillag-fizikai obszervatóriumának vezetője elmondja: miért nem sikerült a titokzatos bolygóval való rádióösszeköttetés

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Az Ur 1939-ik esztendejének július havában, az Egyesült Államok egyik helyiségében több komoly ur összedugta fejét. Rőt fényt sugároztak az izzó rádiólampák, érzékeny, vibráló hullámok hagyták el a készüléket és száguldott át a csillagporos ég végtelen üregén az üzenet: Halló! Kik vagytok? Itt a Föld beszél...

De a haragos Hadisten bolygója csak némán uszott tovább az ég bárszonyi kárpitján. Eltelt három kinos, nehéz perc. Aztán az adás vezetője letette fejről a rádiókészülék fülhallgatóját és bejelentette a jelenvolt rádiótechnikusoknak és csillagászoknak:

— Uraim, a Mars nem válaszol...

Miért?

— Nem is válaszolhat — mondja Armeanca Ioan egyetemi tanár, a kolozsvári egyetem astrofizikai állomásának vezetője, fent magasan a város felett, a Feleki-hegyen. A nyitott ablakon éppen a csillagvizsgáló szürke kupoláját lehet látni, ahonnan esténként éber szemek kutatják a mindenség titkait.

— Nem válaszolhat — ismétli Armeanca professzor — mert nem bizonyos, hogy van élet a Marson. A tudomány eddig már megállapított annyit, hogy a hőmérséklete, amely plusz 10 fok, az egyenlítőnél és —70 fok a sarkokon elbírható emberi, vagy állati élet számára. De ha van is élet, az olyanfok, olyan véges és primitív lehet, éppen az éghajlati körülményeknél fogva, hogy nagyon valószínűtlen, hogy olyan készülékkel rendelkezzenek, amelyekkel rádióhullámokat fel lehet fogni.

Ahol 100 kiló csak 36 kiló

— Egy másik megállapítás, amit biz-

ugy, hogy a munkásnő eszméletlenül terült el a földön. Minthogy a tehenet egy 11 éves kisfiú őrizte és a járókelők csak később vették észre a szerencsétlenséget, majd a súlyosan sérült munkásnőt szekéren a lakására szállították, ahol a betegsegélyző orvosa részesítette első segélyben, illetve megvizsgálta annak megállapítására, hogy vajon nem szenvedett-e belső sérüléseket is. Az ügyben a III. kerületi rendőrség folytatja le a vizsgálatot.

Sipos Ibolya, Ep. Ivan-ucca 4. szám alatt lakó magántisztviselőnő bejelentette a rendőrség büntügyi osztályán, hogy a délutáni órák folyamán titokzatos uton eltűnt a lakásáról 9000 lej értékű aranyneveje. A lopással a károsult tisztviselőnő egyik leányismerőst gyanúsítja, akit beidézték kihallgatás végett.

ilyen közvetítés lehetőségét, mi a csillagászok azonban nem. A Mars pályája ugyanis ellipszis alakú, ami azt jelenti, hogy vannak időszakok, amikor igen közel kerül a Naphoz, a Földhöz, máskor meg igen távol. Körülbelül 700 nap alatt járja meg egyszer a nap körül pályáját, ami azt jelenti, hogy ott 700 nappól áll egy év. Minden 15 évben igen közel került a Földhöz, amelyhez való távolsága átlagosan 75 millió kilométer. A napokban ismét igen közel került hozzánk, mindössze 50 millió kilométerre. Feltevésem és meggyőződésem az, hogy ha nem jutnak el a rádióhullámok 75 millió kilométerre, akkor nem valószínű, hogy eljutnak 50 millió kilométerre sem, pedig ez igazán nem nagy különbség a rádióhullámok szempontjából.

Hoz-e a Mars háborút?

— Igen elterjedt hit az, hogy a Mars közelsége, különös lelki hatással van az emberiségre, ami főképpen nagy ingerlékenységben, esetleg összetűzésekben, háborúkban robban ki. Erre a feltevésre csak az astrofizikus érveivel válaszolhatok, amelyek azonban mindent megdöntenek: A Mars és általában a többi bolygó csillagok összetétele nagyjában olyan, mint a földé, csak a hőmérsékletük és a levegőhiánya az, amely esetleg megkülönbözteti. Ilyen módon a Mars sem lehet különösebb befolyással az emberiségre, mint maga az égi testvére, a Föld.

— Egy bizonyosat még meg lehet állapítani a Marssal kapcsolatban: az egyedüli bolygó, amelyen fel lehet tételezni, hogy van emberi vagy állati élet. A többi bolygók hőmérséklete és összetétele olyan, hogy azt semmiféle élőlény nem bírhatja ki.

Fény, mely mindent megmond

— Az itteni állomás astrofizikai kutatásait egy igen szellemes műszer, az úgynevezett fotoelektrikus cella segítségével végzi. Erre ráengedjük hullámai a megvizsgálandó csillag fényét, amelyet a műszer elemez. Ezt a képet boncolgatjuk és vonjuk le belőle következtetéseinket. Így tudjuk meg egy csillag hőmérsékletét, légkörének összetételét és sok egyebet, amire egy tudósnak és a világnak szüksége lehet.

Ezzel be is fejeződik a „kihallgatás”. Tehát nem valószínű, hogy vannak Mars-lakók. Nem is lehetnek. Mert ha csak egyetlen egy árva példány is volna, akkor jó öreg Földünk már rég megüzenne volna titokzatos testvérenek a háborút.

Rosszul végződött a brassói fogolyszökés

(BRASOV-BRASSÓ.) (Rador.) Valkmerő fogolyszökés történt tegnap a helybeli fogházból. Johann Kognia és János Ferenc, miután büntetésük egy részét kitöltötték, elhatározták, hogy megszöknek. Miután jól ismerték a börtön helyrajzát és a fogházőrök ellenőrzési utvonálát, tervet dolgoztak ki a szökésre. A két fogoly a börtön köfalán átmászva az uccára szökött. Szökés közben János Ferenc, amikor leugrott, eltörte a lábát. Társa ekkor hátára vette és így próbált vele menekülni. Az ügyeletes fogházőr, amikor észrevette a szökést, leadta a törvényes felszólítást, majd miután a szökevények nem állottak meg, kétszer utánuk löött. A golyók Kogniat eltalálták, úgy, hogy a földre zuhant és sem ő, sem társa nem tudtak tovább menekülni. A szökevényeket elfogták és igen súlyos állapotban vitték őket kórházba. Kognia valószínűleg nem marad életben. Az ügyben folyik a nyomozás.

— Intézkedések készülnek a forgalmi szerencsétlenségek elhárítására. Bukarestből jelenti a Rador: A kormány a forgalmi szerencsétlenségek rendkívüli mérvű elszaporodása miatt kivételesen rendszabályokra készül. Egységesíteni akarják többek között a forgalmi szabályzatokat az egész országban és tervbe vették egy nemzeti közlekedési intézet létesítését, amely az ország minden része számára kiképezne a forgalmi vezető személyzetet.

Apróhirdetések

APRÓHÍRDETESI ÁRAINK: Szavanyk 1 lej, vastagabb betűkkel 2 és 3 lej, Jelíges és cím nélküli hirdetések kezelési díja 5 lej. Legkisebb hirdetés ára 10 lej. Csak portézott jelíges leveleket továbbítunk és csakis válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes lefizetése mellett veszünk fel. Hivatalos óra reggel 8-tól este 7-ig. Hirdetéseket aznapi megjelenésre csak délelőtt 10 óráig veszünk fel.

ADÁS-VÉTEL

ARANYFOGAKAT, ékszereket, brilliáns és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyveskére kiszolgálók. Rosner ékszerész Cluj, Cal. Regele Ferdinand 114. (T2531)

MAKULATURA, jelzősomagoló papírt kapható 10%-os tételekben a kiadóhivatalban.

EBÉDLŐSZÖNYEGEK 2x3 450 lejtől csak Str. Francisc David 10 alatt kaphatók. (2081)

ELADÓ új ház, szoba, konyha, istálló 6 marhának, 1500 méter kerttel. Ára 145.000 lej. Str. Andrei Muresan környékén. — Ugyanott eladó egy parcella 2000 méter, ára 40 lej méterenként. Increderea, Piața Unirii 18. (2115)

SZIVATTYUS kutak üzembehelyezve, gyári áron kaphatók. Str. Negru Voda 1. (T2266)

9000 lejtől modern dióhálok és kombináltak, lakkeszszolt konyhák olcsón eladók. Cal. Victoriei 25. asztalosnál. (2116)

ELADÓ betegség miatt berendezéssel, áruval, vagy anélkül fűszerüzlet. Cim a kiadóban. (2121)

ELKÖLTÖZÉS végett eladók sürgősen: komód, vitrin, klub-garnitúra, konyha heverő, szekrény, stb. Str. Pasteur 10. (1578)

ELADÓ 3 hold gyümölcsös házzal a Kerekdomb közelében. Felvilágosítások: Str. Andrei Ady 3. (1923)

ÓCSKARUHÁKAT jó árban veszek, dúsválasztékban olcsón eladók. Grünfeld, Str. Regina Maria 6. (1810)

CORNVALD kazán egycsöves 5-6 méter hosszú, 150 centiméter szélességű teljesen jó karban megvételre keresetlik. Hosszu, Cluj, Str. Gen. Poetas 5. (1182)

FIGYELEM. Nagy tétel szövet és mosómaradék érkezett Sámuel, Str. Măloasă 19. (1906)

FEHÉR nagy ruhaszekrény és éjjeliszekrény eladó. Str. Avram Iancu 16. Emilia Popa. (2100)

HALÁLESET miatt eladó két ház egy udvarral. Str. Mico 35-37. (2129)

ÓCSKARUHÁKAT, télikabátokat veszek, igen nagy választékban eladók. Grünfeld, Str. Reg. Maria 14. (2139)

ELADÓ gyermekbicikli. Str. Regina Maria 29. sz. (2159)

SCHÖBERL-ágyat és hármas előszoba szekrényt keresek megvételre. Cim a kiadóban. (2158)

ELADÓ 2 drb. fehér fémállvány, egyenként, 3 drb. üveglappal 160x50x30 cm., cukrászdának, fűszer- és csemegeüzletnek igen alkalmas. Egy nagyobb kávédaráló és egy kukoricamorzsológép. Str. Iuliu Maniu 11. emelet. (2128)

GYAPJUHULLADEK olcsón eladó. Cim Fabrica de Basmale Schul, Cluj, Str. Sălci 27. (2181)

EGY teljesen jókarban lévő félfedelű fekete kocsit eladó. Tóth, Str. Gen. Poetas 5. (2184)

HÁROM drb. modern ablak 4 szárnyú 1 drb. hármas ablak, 12 szárnyú, 1 drb. keresztajtó 100x200-as eladó. Str. Clemenceau 2. Sámson. (2202)

EBÉDLŐASZTAL 4 székkal, konyhasztal székekkel, szekrény rendkívüli olcsón eladók. Str. Saguna 20., ajtó 4. (2219)

FARKAS kutyakölykök 2 drb. négyhónapos, olcsón eladó. Str. Moldovei 15., állomás mellett. (2221)

ÜZLETFELBONTÁSBÓL maradt sokféle butorok olcsón eladók. Cal. Victoriei 25. szám. (2223)

1 SZOBÁS, konyhás új ház, ugyanott 2 és fél parcella eladó. Colonia „Lunci”, Borzak Petru. (2225)

ELADÓ egy jókarban lévő gyermekkocsi sötétkék. Str. Iuliu Cezar 27. (2332)

ELADÓ ház, két szoba, konyha, üzlethez alkalmas, 5 farsolt, egy vaságy és egy mérleg. Str. Bălții 16. Értekezni: Cal. Marechal Foch 87. (2233)

UNDERWOOD írógép jó állapotban olcsón eladó. Szántó, Str. Paris 47. (2238)

INGYEN tűzfűtője lesz, ha őszi és téli fűtőruha és kabátjait maradványban Finkelstein-nál vásárol. Férfitingek, kötöttáru alkalmi árban. Str. Stroescu 3. udvarban. Urania mozi hátamögött. (2583)

VASKAPU modern, kétszárnyú 320x300 cm., olcsón eladó. Str. Ilie Măcelar 1-a. Albert, telefon 35-44. (2237)

ÓCSKARUHÁKAT, télikabátokat, felémelt árban veszek, olcsón eladók. Str. Memorandului 4. Kapu alatt. (2241)

ELADÓ súlyesztős, centrálbubín karika hajós Singer varrógép. Str. Avram Iancu 24. (2243)

PIANINOT bérbe keresek. Cim: Geiger, Str. Decebal 60-a. (2245)

HASZNÁLT jókarban lévő mázos kis Dániel kályhát keresek megvételre. Egészséges helyen 2 kisebb szoba, fürdőszoba, konyha, veranda, stb. azonnal kiadó. Ért.: Str. Regală 24. alatt. Baron Pop uccában augusztus 1-én elveszett egy fél horgolt kesztyű, becsületos megtalálóját kérem juttassa fenti címre. (2247)

ANGORA fajnyulak, angol és német fajta eladó. Str. Negru Voda 13. Dermata mellett. (2250)

LÁDAK fagyapottal eladók. Str. Aurel Vlaicu 2. (2251)

GYERMEK mély kocsit 500 lejtől, jókarban eladó. Cal. Moșilor 49. (2253)

PONYVÁT keresünk jó állapotban. Frații Deutsch, P. Unirii 26. (2265)

Terhes női vizeletet első ötödik hónapig literenként 12 lejtől veszünk. Érdeklődni: **Dr. VITÁLYOS** orvosnál, Cal. Reg. Ferdinand 62.

TELJESEN jókarban lévő gyönyörű szép körösgyökér komplett háló eladó. 15 ezer lejtől. Ért.: Str. Pop de Băsești 1. sz. alatt. (2266)

ELADÓ jókarban lévő mély gyermekkocsi. Str. Horea 121. (2258)

KOMBINÁLT új konyhaberendezés minden elfogadható árban eladó. Str. Reg. Maria 24. asztalosműhely. (2259)

NAGYOBB tétel sötét tonet székét veszek azonnalra. „Carmel” Restaurant, C. Reg. Ferdinand 33. (2261)

ELADÓ egy jókarban lévő gyermekkocsi. Str. Pietroasă 30. (2331)

ÁLLÁST KERES

HÁZVEZETŐNŐNEK állást keres diplomás ápolónő, beteg uriaszonyhoz, vagy urhoz, vidékre is megyek. Oana Iulia, Cal. Moșilor 29. (2112)

VENDEGLŐI főzőnő állást keres. Str. Cicio Pop 17. 9 ajtó. (2263)

ÁLLÁST KAPHAT

BEJÁRÓNÓ és egy kifizetői azonnalra felvétetik. Str. Saguna 4. (Restaurant.) (2586)

PENZTÁROSNOT, perfekt románt, aki már hasonló minőségben volt alkalmazásban, azonnalra felvesszünk bukaresti fiókunk részére lej 10 ezer készpénzgaranciával. Fischer üvegüzlet. (2574)

FIATAL fémestergályosokat keresünk. Cim a kiadóban. (2578)

ÜGYES, fiatal süteményes leányt felvesszünk. Jelentkezni lehet este 7 órától a „Lloyd” főpincérénél. (2120)

CUKRÁSZTANULÓT felvessz az Opera cukrászda, P. Stefan cel Mare 2. (2206)

KÉTTAGU család keres főzónitudo köznépkorú nőt mindenesnek. Cim a kiadóban. (2207)

MEGBIZHATÓ bejárónő, aki szépen mos, vasal, délelőtti felvétetik. Str. Saguna 7. (2118)

TANULÓKAT fizetéssel felvessz. Kérem nyi sezeleési vállalat. Str. Vlăduța 2. (2220)

BEJÁRÓNÓT felvessz Str. Regina Maria 32., cukrászda. (2222)

HÁROMHETES gyermekhez szoptatós dadát ellátás és fizetés ellenében felvesszük Fruchter, Str. Ciordas 9. (2227)

CIPÉSZSEGÉDET felvesszünk állandó munkára. Str. Chintăului 64. (2234)

HÁZMESTER keresek viz, villany szerelő, gyermektelent, P. M. Viteazul 2. Házmeester. (2264)

VARRODÁBA tanulóleány felvétetik. P. M. Viteazul 2. (2242)

SZÁMTANÁSZAKOS, középkolász (nyolcadikos) pótvizsgára, felvételre előkészít. Cal. Reg. Ferdinand 92. Apartamentul 4. (2260)

ITALMÉRÉSI brevettel rendelkező alkalmazni azonnalra. Cim a kiadóban. (2262)

KOVÁCS és lakatossegédet felvesszünk. Cal. Reg. Carol II. 75. (2257)

KÜLÖNFÉLÉK

A szamosfalvi fürdő vendéglőjében min dennap elsőrendű cigányzenekar játszik. (2582)

CFR Mandat de transport birtokosai előnyös feltételek mellett szerezhetik be fájukat Lázár fatermelő cégnél, Str. Gh. Baritiu 28-a. (910)

MENÜ étlap szerint 18, vacsora étlap szerint 12 lej. Kihordásra is. Este gratar és frissen sülték. Str. Memorandului 11. (2432)

ANGLIABÓL jöttem, könnyű módszerrel angolt tanítok. Str. Dubalarilor 13. (2572)

SZABADALMI törvény, bejelentési utasítással 35 lej szerzőnél. Dr. Salamon ügyvéd. Cluj, Str. Matei 5. (2186)

Német tanfolyamot nyitok — különiskolások részére a tanév kezdetéig. Ért.: Str. Iorga 23. I. 8. 1-3 között. (2215)

ANNY Kepp szalon munkát vállal. Szezon utáni árak. (2210)

AUGUSZTUS 8-án, kedden este a Beszterce-Dés vonalon eltűnt egy koffierem, tartalma téli szörme és sportsapka. Nyomra vezető 500 lej jutalomban részesül. Sándor Cluj, Cal. Regele Ferdinand 103. sz. (2224)

ERNYŐK gyári árban, javításokat, áthúzásokat olcsón Ernyőüzemben, Cal. Regele Ferdinand 3., udvarban. (2239)

GYMNÁZIUMI érettségire, pótvizsgára elemistákat felvételre sikeresen készít elő nagy gyakorlattal bíró tanárjelöltök. Angol, francia, román nyelvórákat adok. Str. Reg. Ferdinand 49. (2248)

NAGYSZERŰ exportlehetőséghez 100-150 ezer lejjel társat keresek. „Töke biztosítva II.” jelígre a kiadóba. (2249)

KIADÓ LAKÁS

KIADÓ azonnalra nagy uccai szoba, konyha, speiz, világos, 750 lej. Str. Sălci 32. (2137)

KIADÓ szoba, konyha, speiz. Str. Popa Farcaș 11. (2101)

HÁROM szobás, komfortos lakás azonnalra kiadó. Cal. Moșilor 54. (2535)

Öt irodahelyiség és egy nagy terem azonnalra kiadó a volt Munkás Otthonban, Str. Văii 7. szám alatt. (2513)

KIADÓK garageok, betonozott raktárhelyiségek. Cal. Reg. Ferdinand 72. (2198)

1 SZOBA, előszoba, fürdőszoba parkettes garzonlakás kiadó. Str. Baron L. Pop 25. szám. (2228)

SZÉP üzlethelyiség forgalmas útvonalon kiadó. Értekezni: Str. Grigorescu 100. Szuterin. (2236)

EGY szoba butorozva irodának kiadó, főzőkemence és egy íróasztal eladó. Értekezni délelőtt 2 óráig. Cal. Moșilor 59. sz. (2229)

SZOBA, konyhás lakások, parkettes szoba fürdőszoba használatra, szuterin szoba, gyárhelyiségek, valamint raktárhelyiségek kiadók. Str. Anton Pan 6. (2230)

SZOBA, konyha, speiz, kertes házban kiadó. Str. Uzina Electrica 13. Sporttelep mellett. (2235)

KIADÓ szept. 1-re 2 szoba, konyha, Str. Prof. Marinescu 11. (2244)

KIADÓ szoba, konyha, előszoba, speiz. Str. Dorului 17. Kerekdomb. (2246)

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba, közvetlen fürdőszobával kiadó. Str. Elisabeta 32. apart. 6. (2252)

KÉT uccai szoba központban üresen, vagy butorozva kiadó. Szigeti. Str. Iorga 2. I. em. második kapu, ajtó 24. telefon: 2231. (2255)

HÁROM szoba, konyha, fürdőszoba, mel lékhelyiségek, kerttel azonnal kiadó. Str. Fabrica de Zahar 4. sz. Érdeklődni a szomszédos üzletben. (2256)

EGY szép uccai szoba, esetleg kettő irodának is kiadó aug. 15-re. Egy kisszoba azonnal kiadó. C. M. Foch 32. (2169)

VILÁGOS, egészséges szuterin butorozott szoba kiadó. Str. Regală 25. (2108)

LAKÁST KERES

KÜLÖNBEJÁRATU üres szobát keresek fürdőszoba használatra, belvárosban. — Esetleg teljes ellátással. Cimeket „Hivatalnok II.” jelígre a kiadóba. (2226)

Mozi

CAPITOL MOZGÓ: Új világ hajnalán. Rendezte: Henfy King. Fősz.: Tyrone Power, Alice Faye. A film előtt új Paramount világhíradó.

SELECT MOZGÓ: Az öt barát. Viviane Romance, Jean Gabin, Charles Vanel, a francia filmgárda legjobbainak megindítóan szép remeke.

URANIA MOZGÓ: Szép az élet... Rökk Marika közkedvelt táncosnő egyetlen idej filmje, Will Meisel zenés vígjátéka.

ROYAL MOZGÓ: A legaktuálisabb film: Fegyvert Kinának. Fősz.: Dolores del Rio. Kína misztikus élete. Fegyvercsempészek harca. Izgalom, rejtély, kalandok, szerelem.

THALIA MOZGÓ: Ma, keddtől nagy kettős műsor: I. A vadnyugat hőse. Bob Baker cowboy slágerfilmjének premierje. II. A máltai ház. (Leánykereskedők karmában). A francia filmgyártás remeke. Vivian Romance világfilmje. Előadások kezdete: 3, 6 és fél 10 órakor.

PLO MOZGÓ: Ma: 3, 6 és 9: Antonio Adverso. Mind két rész egyszerre. Hervay Allen világhírű regénye nyomán. Főszerepben: Frederick March és Olivia de Havilland és 5000 szereplő. III. Hír.

IV. A legújabb három dimenziós Audioscop. Szemüveg a basszával kapható, ára 2 lej. A román-magyar tartalmi leírás díjtalan.

A kolozsdoboka-köri unitárius egyházakör közgyűlése

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Folyó hó 7-én tartotta meg a kolozsdobokai unitárius lelkészakör évi rendes közgyűlését a tagok és vendégek élénk érdeklődése mellett. Reggel fél 9 órakor a közgyűlést lelkészaköri értekezlet előzte meg, amelyen Benczédi Pál vallásnánár elnökölt és a lelkészakörnek és az egyháznak több alkalmi kérdését tárgyalta meg. A lelkészaköri ülés befejezése után a kör közgyűlés következett, amelyen Barabás Miklós esperes, egyházi elnök jelentette, hogy dr. Abrudbányay Ede felügyelő-gondnok nem jöhetett el a közgyűlésre és világi elnöknek a gyűlés egyhangú helyeslete mellett felkérte Pálffy Lászlót, a kolozsvári egyházközösség tevékeny gondnokát. A gyűlés megalakulás és más formai teendők elvégzése után a szokásos istentisztelet következett, amely alkalommal az énekvezéri teendőket Benczédi Márton szováti énekvezér-tanító teljesítette; buzgó imát Komjátszeghi Géza bihari lelkész mondott; az egész hallgatóságot magával ragadó beszédet pedig Erdő János kolozsvári lelkész tartott a válasz nélkül maradt imádságról. A lelkeket átható istentisztelet után Pál Barabás esperes tartotta meg tartalmas, az egyházakör minden lényeges ügyére kiterjedő esperesi jelentését, amelyben az új esperes nagyszabású munkatervét is körvonalazta. Azután a különböző bizottságok jelentését: a nevelésügyi bizottság, a szórványgondozásról és a véleményezésre leadott tárgyakról hallgatta meg a közgyűlés a jelentéseket, amelyek gondosan elő voltak készítve és amely lehetővé tette, hogy a tárgyalások komolyan, alaposan és minden zökkenő nélkül folynak le. Sajnálattal vette tudomásul a közgyűlés dr. Gál Kelemen felügyelő-gondnoknak erről a tisztségről való lemondását. Dr. Gál Kelemen hosszú éveken át töltötte be ezt a tisztséget s ebben is, mint minden más munkakörben, lelkiismeretes munkának az eredményeit és emléket hagyta hátra. A délutáni órákig elnyúló tárgyalás alatt komolyan megbeszéltek az idetartozó egyház-ügyeket, amelyek közül talán a legégetőbb kérdés a szórvány-ügy és örömmel állapítható meg a hallgatóság, hogy lelkes gárda működik a lelkek építése és megtartása érdekében.

A gyűlés végén Komjátszeghi Géza a gyűlés köszönetét tolmácsolta az esperesnek, mint egyházi elnöknek a gyűlés gondos előkészítéséért, dr. Kiss Elek egyházi főjegyző pedig különösen Pálffy László világi elnöknek tolmácsolta a közgyűlés halás köszönetét a tapintatos vezetésért, amely nagyban hozzájárult ahhoz, hogy igazi értékes munka teljesítése fölött érzett boldog örömeiben távozhatnak a vendégszerető nagyenyedi egyházközösségtől.

— A TIMPUL NAGY FELTÜNÉST KÉLTŐ CIKKE. A Timpul című bukaresti lap legutóbbi számában feltűnést keltő cikket ír, amelyben azt állítja, hogy Haru Muratovici, dr. Eugen Rosvan ügyvéd leánya ellen megkísérelt gyilkos merénylet tettese jelenleg Oroszországban népbiztos.

Hirek

NAPTÁR. 1939. Augusztus 11, Péntek.
Róm. kat.: Zsuzsanna. Prot.: Tibor.
Ort.: S. Mart. Euplu. Izt.: 26 Ab.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, fél évre 280, negyedévre
150, egy hónapra 50 lej.

JÓESTÉT!

MUZSIKUS-TANÁCS.

Egy fiatal muzsikus felkereste Strauss Richardot a szerzeményével. Strauss türelmesen végighallgatta a szerzeményt, majd jóakarattal így szólt:

— Kedves barátom, azt ajánlhatom válasszon magának más hivatalt.

Erre a komponista összeszedte a kottáit és mérgesen elment.

Strauss utána szólt:

— Kedves barátom, csak azt tanácsolom, ne vegye szívére az én kritikámat, mert fiatal koromban nekem is ezt a tanácsot adták...

AZ INYENC.

HÁZIASSZONY: Akar egy kis zöldpászulyt?

KOLDUS: Köszönöm, nem kérek... Azért szaladtam el hazulról, mert zöldpászuly volt ebédre...

— **Ügyeletes gyógyszerárak.** Augusztus 5-én, szombaton reggeltől augusztus 12-én, szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Unicorn, Unirii-tér; Demeter, Mofilor-ut; Somlea, Reg. Ferdinand-ut; Dr. Cseresznyés, Marechal Foch-ut.

FELHÍVÁS OLVASÓINKHOZ!

Azokhoz, akik lapunk példányait hetenként fizetik a nyári kiránduló szezonra való tekintettel nyomatékosan azt a tiszteletteljes kérést intézzük, hogy a heti esedékességet lapelárusítóinknál legkésőbb szombaton este ki-egyenliteni szíveskedjenek. Embereinknek ugyanis szombaton este pontosan el kell számolniuk az elmúlt héten kapott összes lappéldányokkal. A „Jóestét!” kiadóhivatala.

— **Időjárásjelentés.** A bukaresti időjárásutató intézet jelentése: Hőmérsékletcsökkenés különösen Erdélyben, esők az egész országban, főleg a magasabb vidékeken.

— **TURISTA ÉS WEEKENDEZŐ AMATŐRÜK** felvételeit már az első napon előhívja és kidolgozza olcsó művészi kivitelben a FOTOFILM.

Fotofilm
CLUJ, STR. REG. MARIA 6. TEL. 33-46

— **DR. PORSCHE IDEGORVOS** augusztus 25-ig külföldre utazott.

— **A MINISZTERELNÖKSÉG KÖZLEMÉNYE.** Bukarestből jelenti a Rádior: A miniszterelnökség közli: A bicazi kolostor építésére, amely Mária anyai rályné felejtethetetlen emlékét van hivatva a Szűzanya védelme mellett megörökíteni, a 11.442-es számú csekkszámára D. Mociornita-cég ötvenezer lejű adományozott.

— **Halálos szerencsétlenség a fővárosban.** Bukarestből jelenti: Tegnap délután a Rotari-ucca 40. szám alatt a Combustibilul társaság udvarán egy vasúti kocsiszerelevény elütötte Leve Adolf alkalmazottat, aki a szerencsétlenség folytán életét veszítette. Az ügyben megindult a vizsgálat.

— **Nyolc sebesültje van a konstancai állomáson történt összeütközésnek.** Mint már röviden jelentettük, a konstancai állomáson súlyos természeti összeütközés történt. Egy elszakadt motorvonat két kocsija egymásnak ütdött. A kocsik súlyosan megromlottak és az utasok közül összesen nyolcan megsebesültek, közülük három sebesült igen súlyos természeti. A vizsgálatot a rendőrségi és vasúti hatóságok együttesen folytatják.

Miből is áll az ember?

Az emberi szervezet, mintegy nyolcezer részből álló egység, amelynek valóságos értéke alig ezer lei

(BERLIN.) Az emberi szív egyike a legértékesebb és legnagyobb teljesítő képességű motoroknak a világon. Ha hetven évig szakadatlanul működik, ezalatt hárommilliárd szabályszerű mozdulatot végez. Melyik gépszerkezet tudná ezt a teljesítményt elvégezni, javítások nélkül? Az az energiamennyiség, amelyet az a motor naponként végez a maga körülbelül háromszáz grammnyi súlyával, megfelel annak az erőnek, amely huszezer kiló súly egyméter magasságba való emeléséhez szükséges, vagy egy kétszáz kilógram súlyu szállítmánynak száz méter magasságba való felemeléséhez. Az a vérmennyiség pedig, amelyet a szív naponta 24 óra alatt a testbe szétlővel, 11.520 liternek felel meg, vagyis egy ciszterna-kocsi feletartalmának. Az emberi testben levő vér-utak hosszúsága, ha azt pontosan összeadjuk, ezzel az örök véráramlással 560 ezer kilométeres hosszú utnak felel meg. Hatvan év alatt az ember 508 milliószor lélegzik és így a tüdőbe 272 ezer köbméter levegőt szállít. Hatvan év alatt a szervezet elfogyaszt 25 ezer liter folyadékot, 26.500 kiló kenyeret, 3600 kiló húst és 6000 kiló főzeléket.

Általános számítás szerint egy rendes ember testének kövérségéből 17 kiló szappant, a szervezetben levő vasanyagból hat kisebb szeget lehetne készíteni, a benne levő szén pedig elegendő kilencezer ceruza grafitanyagához. Van ezenkívül a szervezetben husz kanálnyi só, egy kis fazék-

nyi mész, foszfor, amely elegendő nyolcvanezer szál gyufafejhez, glicerint anyagából pedig 15 kiló dinamitot lehetne gyártani. Ezeknek a termékeknek összes értéke körülbelül ezer lejnek felel meg. 24 óra alatt az emberi testnek legalább nyolc órai alvásra van szüksége és alvás közben átlagban 35-ször változtatja a fekvési helyzetét. Átlagosan a szervezet, mint legfelsőbb teljesítő képességet, 84 órát tud alvás nélkül tölteni. A vér vörös testecskéi tíz hétig élnek. Ugyanakkor egy hajszál élete tulajdonképpen nem több 3-5 hétnél. A szakáll hetenként 3 millimétert nő, évente 156 millimétert. Egy nyolcvan éves ember, aki huszéves korától borotválkozik, ezidő alatt tehát összesen kilenc méter hosszú szakállt vág le. Az emberi szervezet, amely körülbelül ötvenszázalékban vízből áll, 222 csontot foglal magában és körülbelül 750 összekötő izmot. Végeredményben pedig nyolcezer különböző sejtéből tevődik össze.

A vörös vértestecskék egymás mellé téve 200 ezer kilométer hosszú szalagot alkotnának. Egy férfi csontjainak súlya körülbelül kilenc kiló, a nőké ugyanakkor átlagosan hat és fél kiló. A földkerekségen élő egész emberiség összes súlya körülbelül 300 milliárd kiló lehet, amely 550 négyzetkilométernyi terület tudna befedni, ha négyzetméterenként három embert veszünk számításba.

— **13 személyt mart meg a veszett macska.** Galac városában tegnap hatalmas riadalmat okozott a Rosiori- és Militra-uccában egy veszett macska garázdálkodása. A dühöngve rohanó állat 13 személyt mart meg, akiket védőkezelésre a Pasteur-intézetbe szállítottak. Az állatot pedig nagynehezen agyonlőtték.

— **Nagy légvédelmi gyakorlat volt a Grozavesti villamos üzemekben.** Bukarestből jelenti a Rádior: Tegnap a katonaság és a hatóságok irányítása mellett a Grozavesti nagy villamossági üzemekben az egész személyzet bevonásával nagyszabású légvédelmi gyakorlatot végeztek, amelyek a legteljesebb sikerrel jártak.

— **Veszedelemes szélhámosszöket tartóztatott le a rendőrség.** Bukarestből jelenti a Rádior: A rendőrség emberei Bögös Klára és Nina Bellai személyében két veszedelemes szélhámosszöket tartóztatott le, akik filmszínésznőeknek adták ki magukat és különféle szélhámosszöket és betöréseket követtek el. Többek között Budapesten is, ahol hatalmas összegeket zsákmányoltak össze. Bünlajstromuk összeállítása folyamatban van. A két jólőltözött szélhámosszökegyébként magyar állampolgárságu és a külföldi rendőrségek is körözik.

— **Robbanás egy nagyváradai gyárban.** Nagyváradról jelenti: Tegnap az A. Vlaicu-uccai Klitild vegyigyárban titokzatos robbanás történt, állítólag a lakktőzésnél keletkező gázok miatt. A robbanás tüzet is okozott amely a gyár egész nyersanyagkészletét elpusztította. A kár biztosítás révén megtérült. Az oltásnál egy tűzoltó megsebesült. A vizsgálat megindult.

— **Sorozatos szerencsétlenségek az angol légi hadgyakorlatokon.** Az angol légi hadgyakorlatokon sorozatos szerencsétlenségek történtek. Egy gép lezuhant, négy pedig eltűnt. Valószínűleg vezetőikkel együtt a tengerbe pusztultak. Ujabb londoni jelentés szerint tegnap a hadgyakorlatok során még egy hatodik brit bombavető is lezuhant. A gép öt utasa ejtőernyők segítségével megmenekült.

— **A közoktatásügyi minisztérium újabb rendelete.** Bukarestből jelenti a Rádior: A közoktatásügyi minisztérium újabb rendeletet adott ki, amely felhívja a tanítókat és a középiskolai tanárokat figyelmét, hogy az alkotmány előírásai nak megfelelően tilos a vallásaikkal ellentétes oktatásban részesíteni a tanulókat. Mindenesetre meg lehet kívánni a tanulóktól az állam uralkodó vallásának tiszteletben tartását.

Tartson lépést a korrall...

**RUHÁIT FESSESSE ÉS TISZTÍTASSA
A MODERN VEGYÉSZETTEL DOLGOZÓ**

CZINK-GYÁRBAN

REUNIUNEA

Segélyző-egyesületnél

napi 1, 2, 3 Lelei beiratkozhatik vagy beiratkoztatja örege hozzátartozói orvosi vizsgálat nélkül

**8.000'- 16.000'-
24.000'- lei
segélyösszege**

**CLUJ, STR. IULIU MANIU 2
I. EM. 3.**

— **Dán bombavető k pusztulása.** Koppenhágából jelenti: Egy dán bombavető repülőgép Jütland szigetén, Verd város közelében 2000 méter magasságból lezuhant és vezetője életét veszítette. Egy másik dán hadirepülőgép a főváros közelében zuhant le és a gép hat utasa, valamint a kísérő személyzet megsebesültek.

— **A hatóságoknak tilos kiegyeznie a sikkasztókkal.** A temesi helytartóságtól Arad városához érkekes átirat érkezett, amely szerint a hatóságoknak szigorúan tilos kiegyezniük a sikkasztókkal az okozott kár megtérítése révén. A sikkasztókkal szemben minden egyes esetben büntvádi uton kell eljárni.

— **Ma nyílik meg a forgalom a Szatmár-máramaros-szigeti vasútvonalon.** A kolozsvári CFR kerületi igazgatóságához érkezett hivatalos jelentés szerint ma, csütörtökön, augusztus 10-én megindul a vasúti forgalom a Szatmár-máramaros-szigeti vonalon.

— **Egyháztanácsi ülések.** A Róm. Kath. Egyházmegyei Tanács az elfoglalt Márton Áron püspök helyett dr. Gyárfás Elemér elnökletével most tartotta rendes havi igazgató-tanácsi ülését. Dr. Gyárfás elnök, Szabó György igazgató tanácsost köszöntötte gyémánt miséje alkalmából, amelyet az ünnepelt megindult szavakkal köszönt meg. Az igazgató-tanács ezután folyó ügyekkel foglalkozott, majd úgy határozott, hogy a püspöki helynökké kinevezett Sándor Imre utódjává Sass Antal, Csiki-nagyboldogasszony falvai plebánost nevezi ki a székyudvarhelyi plebániára.

— **Ma kezdi meg rendes havi ülését az unitárius egyház képviselő tanácsa,** amely főleg a tanári és tanítói nyugdíjazása kérdésével fog foglalkozni. A kérdés a kisebbségi egyházak a törvény értelmében és a lehetőségek szerint hajtják végre.

— **Súlyos verekezés Szamosköblös községben.** A közeli Szamosköblös községben Pop Gavril és Barlea Nicolae családjai között régi ellenségeskedés állott fenn. Tegnap abból kifolyólag véres verekezés támadt, amelynek során Pop Gavril, Pop Alexandru, Pop Teodor, Barlea Maria és Barlea Nicolae súlyosan megsebesültek. A vizsgálat megindult.

— **Letartóztatották a veszedelemes tolvajt.** Kolozsmegye Hidalmás községében a hatóságok letartóztatottak egy veszedelemes tolvajt Gh. Blaga személyében, aki már régen garázdálkodott a környéken és mintegy 60 lopást és betörést követett el az utóbbi időben. Blaga többek között beismerte a Petru Cătelus, Anton Brudascu korcsmáros és Maria Catina asszony hádlamási lakosok terhére elkövetett lopásokat, de még kihallgatása folyamatban van.

— **Kioszeleivanoff Konstanában.** Bukarestből jelenti a Rádior: Kioszeleivanoff bolgár miniszterelnök feleségével és leányával Várnából jövet, Bazargicba érkezett, ahol Caliacramegye főnöke fogadta. Rövid megállás után az előző vendégek folytatják útjukat Konstanában, ahol néhány napig maradnak.

Testvérgyermekek megdöbbenő tragédiája

(CHISINAU.) Saptá Sate község közelében megdöbbenő szerencsétlenség történt. Agafia Untila 14 és Alexei Untila 8 éves gyermekek, akik testvérek, a község határában levő vályogvető helyre mentek, ahol vályogot akartak kivágni. A gyermekek úgy látszik vigyázatlanul jártak el, mert az egyik fal leomlott és a két gyermeket maga alá temette. A szerencsétlenséget a falubeliek, akik ugyanoda jöttek, csak órák múlva fedezték fel, amikor a két szerencsétlen testvér már halott volt. A megdöbbenő tragédia ügyében a hatóságok folytatják a szigorú vizsgálatot.

Öfelsége II. Károly Románia királyja elfogadni kegyeskedett a kolozsvári Astra jubileumi ünnepségek fővédnökségét

(BUCURESTI.) Öfelsége II. Károly király, Románia uralkodója elfogadni kegyeskedett a szeptember 9—11-ike között Kolozsváron megrendezésre kerülő Astra kulturális egyesületi jubiláris ünnepségek fővédnökségét. Az ünnepi programot holnap hozzák nyilvánosságra.

— **TENGERÉSZETI NAP VÁROSUNKBAN.** Augusztus 15-én a Tengerészeti Liga rendezésében tengerészeti napot rendeznek városunkban. A tengerészeti nap délután fél 7 órakor kezdődik a városi parkban és annak keretében gazdag program kerül lebonyolításra. Női és férfi uszószerzők, szandolin- és csónakverseny lesznek, tréfás mutatványok, nagyszabású görög-tűz és egyéb szórakoztató látványosságok. Belépő jegy helyett tetőzés szerinti adományokat gyűjtenek. A rendezőség reméli, hogy Kolozsvár lakossága teljes számban fog bekapcsolódni a nagyszabású ünnepségbe.

— **Orvosi hír.** Prof. dr. Veress Ferenc Bukarestből pár napra városunkba érkezett. E hét folyamán fogad bőr, nemj és kozmetikai betegeket. Str. Jorga 5. alatt d. e. 9—10-ig. Telefon 3439.

— **SULYOS SZERENCSETLENSÉG TÖRTÉNT KONSTANCÁBAN.** Konstancában tegnap három munkás valami falbontást végzett, amikor a ház tetőzete váratlanul beomlott és a leomló romok a három munkást maguk alá temették. Azonnal mentésükre siettek a közelben levők, de Ocinschi munkást már csak holtan tudták kimenteni a romok alól. Másik két társa életveszélyesen megsebesült. A vállalkozó, amikor megtudta, hogy mi történt, nyomtalanul eltűnt a városból. A hatóságok folytatják az ügyben a vizsgálatot.

— **Dr. Heller József** szülész, nőgyógyász, sebész, szabadságáról hazaérkezett és rendeléseit újból megkezdte délután 3—6-ig. Str. I. Maniu 26.

— **Figyelmeztetés.** A gázárlások megrendelésének határideje — mint köz tudomásu — július 31-én lejárt. Aug. 11, 12 és 13-án ittartózkodik a központ képviselője, aki rendeléseket — büntető jegyzőkönyv felvétele nélkül — még felvesz, esetleg kedvező fizetési feltételek mellett. Érdeklődők forduljanak csakis a fenti határidőben Boros papír kereskedéséhez. (Cal. Reg. Ferdinand 2.) (Goidl Béla.)

— **SZERENCSETLENÜL VÉGZŐDÖTT A SZERELMI VERSENGÉS.** Ion Rus Valea Somesului községi 20 éves fiatalember Alsózsuk községben szeretett volna venni. Hogy szerelmét minél nagyobb bizonyosságot adja, arra a bravúros teljesítményre vállalkozott, hogy átszussa a Szamost ott, ahol a legszélesebb. A szerencsétlen fiatalember uszás közben egy hatalmas fatuskóba ütötte a fejét véletlenül. Ilyen szerencsétlenül, hogy a vízbe halt. A szerencsétlenség ügyében megindult a vizsgálat.

Halálos kimenetelű gázolás a Kolozsvár-nagyváradai országúton

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Halálos kimenetelű gázolás történt tegnap a Kolozsvár—Nagyvárad közötti országúton. Egy 16-28. R. M. franciaországi jelzésű kocsit, amelyet Charles Leval sofőr vezetett, Nagykapus község fő-uccáján elütötte Szilágyi Miklós kisgyermeket. A gázoló gépkocsi utasa Merlin Linges amerikai diák volt, aki tanulmányutra érkezett országunkba. A halálos gázolás szemtanúinak vallomása alapján, akik elmondották, hogy a gépkocsi szabálytalan sebességgel haladt végig az úton, őrizetbe vették a sofőrt és az amerikai diákot, majd pedig a jegyzőkönyv felvétele után megindították ellenük az eljárást.

Sorozatos letartóztatások városunkban tiltott prostitúció miatt

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Két szennázós letartóztatást foganatosított az ügyészség az éjszaka folyamán, karöltve a nyomozó hatóságokkal. Rapeanu királyi ügyész, dr. Weber, a poliklinika igazgató-főorvosa, valamint dr. Pop Florian ügyészségi főtitkár, több rendőrtiszt kíséretében az éjszaka folyamán váratlanul kiszállítottak a Reg. Ferdinand 130. szám alatti „Pomul Verde” vendéglőbe, ahol letartóztatták Schwartz Mártont, a vendéglő jelenlegi bérletjéért és annak feleségéért. Az a vád ellenük, hogy az utóbbi időben állítólag a falukról elhelyezkedés végett bejött kiskoru parasztlányokat pincérlányoknak öltöztették fel és anélkül, hogy az illetékes hatóságoknál törvényszerűen bejelentették volna, mint alkalmazottakat, az üzletben

foglalkoztatták és tiltott prostitúcióra kényszerítették őket a Rudeanu-uccai hírhedt Neumann nevű korcsmáros „receptje” szerint.

A második letartóztatás az Oituz-ucca 1. szám alatti Oituz nevű vendéglőbe történt, ahol Wanghi Albert vendéglőst és a vele közös háztartásban élő Csepp Ilonka nevű nőt vették őrizetbe és kísérték be a központi rendőrségre, ahol azonnal megkezdődtek a kihallgatások. Az Oituz vendéglő bérletje és a vele közös háztartásban élő asszony ellen szintén ugyanaz a vád: a titkos prostitúcióra való felbujtás, illetve rákényszerítés.

A sorozatos letartóztatások ügyében az ügyészség erélyes vizsgálatot folytat.

Megrendítő levélben bucsuzott az élettől a kolozsvári ideggyógyászat-on öngyilkossá lett tisztviselő

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Megrendítő öngyilkosság történt az éjszaka 3 óra tájban a kolozsvári ideggyógyászati klinikán. Casu Dániel dornavatrai 39 éves magántisztviselő, aki augusztus 6-ika óta áll a klinikán kezelés alatt, vékonyabb kötéllel felakasztotta magát kórtermének ablakfájára. Mire tettét észrevették, már nem volt benne élet. Azonnal értesítették a hatóságokat, ahonnan dr. Popoviciu Alexandru rendőrigazgató, az ötödik kerület főnöke szállott ki a tragédia színhelyére dr. Hossu városi tisztiorvos kíséretében a vizsgálat megkezdése céljából. Ennek során az öngyilkos fiatal férfi kis asztalán bucsulevelet találtak. Az életét megunt idegbeteg drámai sorokban bucsuzik el egyik beszteceri orvos öccsétől, amelyben arra kéri többek között, ne haragudjanak rá, amiért tragikus tette által szomorú pillanatokot okozott a családnak.

— **Semmi célját nem láttam az életemnek — írja megható sorokban a szerencsétlen véget ért tisztviselő — és bármennyire küzdöttem és harcoltam mostoha sorsommal, hogy én legyek a győztes, el nem érhettem...**

A továbbiakban Casu Dániel — ideg-

betegől alig hallott és olvasott tiszta értelmű sorokban, kerekded mondatokkal — végrendelezik olyformán, hogy elhunyt szüleitől maradt vagyonát kisebb testvérei egyenlő részben örököljék. Egy bizonyos nagyobb telket, amely Dornavatrán fekszik, orvos testvéreinek hagyományozta.

— **Ezt neked adom, ha elfogadod — hangsúlyozza utolsó levelében — végző elismerésül annak, hogy hozzám mindig jó és nemeslelkű voltál. Sietek e sorok megírásával — fejezi be levelét.** Hajnali három óra van és nem szeretnék még egyszer nappalra ébredni, mert számomra a reggel csak újabb borzalmat, kínt és jajt hozhat.

A levél elolvasásakor a hatósági közegek és az orvosok, akik a mindennapi élet szomorú jelenségeit már eléggé megszokhatták, csak nehezen tudták visszatartani meghatottságukat. Végül intézkedésükre a tragikus körülmények között elpusztult férfi holttestét beszállították a törvényszéki bonctani intézetbe, majd a rendőrigazgató nyomban intézkedett, hogy az esetről értesítsék a hozzátartozókat.

(p.)

Válaszut elé állította Angliát a japán kormány

Valószínű, hogy rövid időn belül összehívják az angol alsóházat — Tiltakoznak Pozsonyban Karmazin szlovákiai német kisebbségi vezér működése ellen

(TOKIÓ.) A Domei hírszolgálatot iroda közlése szerint az Arita külügyminiszter helyettesítésével megbízott Kado külügyi államtitkár tegnap magához kérte Craigie tokiói angol nagykövetet és vele a következőket közölte:

— **A japán kormány nem hajlandó tovább halasztani a tárgyalásokat, miért is felkéri a brit kormányzatot, hogy a továbbiakra vonatkozó utasításokat azonnal közölje tokiói nagykövetségével, ellenkező esetben a japán kormány kénytelen lenne a megbeszéléseket véglegesen megszakítani tekinteni.**

Ugyancsak Tokióból közlik, hogy a hangulat Angliával szemben rendkívül feszültté vált. A tüntetések állandósultak és a britellenes liga tagjai mindent elkövetnek, hogy az angolellenes izgatást a nép legszélesebb rétegében is folytassák.

VALÓSZÍNŰLEG RÖVID IDŐN BELÜL ÖSSZEHÍVJÁK AZ ANGOL PARLAMENTET

(LONDON.) Beavatott körök szerint az október 3-ig szabadságot alsóházat Chamberlain miniszterelnök rövid időn belül összehívja abból a célból, hogy a képviselőkkel ismertesse a feszültté vált külpolitikai helyzetet. A hírt

ugyan nem erősítik meg, de a reggeli sajtó közlései is erre utalnak. A Times megjegyzi, hogy

a jelenlegi körülmények között a parlament tulságosan hosszú szünetideje nem felelhet meg az általános érdekeknek.

A ZSIDÓ-TÖRVÉNY ALKALMAZÁSA OLASZORSZÁGBAN
(RÓMA.) Az olasz hivatalos lap közli, hogy az ez év februárjában meghozott zsidó törvények alkalmazását az iparvállalatok kisajátításánál szeptember elsején megkezdik. A rendelkezések szerint nem lehet tulajdonosa zsidó vallásu egyén egy olyan iparvállalatnak, amelynek száznál több alkalmazottja van, továbbá azoknak sem, amelyeknek termékeit nemzetvédelmi célokra lehet felhasználni.

MANDZSUKO KÖVETSÉGET ÁLLIT FEL BUDAPESTEN

(HSINKING.) A mandzsu távirati iroda közli, hogy a kormány elhatározta budapesti követségének felállítását. E célból minden valószínűség szerint Simegura jelenlegi kazáni konzulját küldi Budapestre. A hírt magyar részről még nem erősítették meg.

SZLOVÁK POLITIKAI KÖRÖK KARMAZIN MŰKÖDÉSE ELLEN

(POZSONY.) Szlovák politikai körök rendkívül elégedetlenek Karmazinnak a Szlovákiában élő német kisebbség vezérének működésével. Amint jól értesültek közlik, Karmazin volt az, aki az utóbbi időben Szlovákiában állandóan lengyel és magyarellenes propagandát fejtett ki, abból a célból, hogy az új államot említett nemzetekkel ellenséges viszonyba sodorja. Nem lehet érdek Szlovákiának — mondják — hogy a fiatal állam külpolitikáját egy Olmütz-ből származó, eredetileg cseh nemzetiségű és magát nem németnek valló ember károsan befolyásolja. Ezért jó lenne, hogy a német politikai körök megszüntetnék Karmazin tevékenységét, vagy elhallgattatnák, vagy visszarendelnék Németországba. A Karmazin ellenes véleményt alátámasztja több szlovákiai lap is, amelyek hangoztatják, hogy itt az ideje annak, hogy Pozsony és Budapest között a normális viszony helyreálljon és hogy végre megkössék a magyar-szlovák kereskedelmi egyezményt, amelyre Szlovákiának gazdasági és életlehetőségi szempontokból sürgősen szüksége van.

— **LIBIÁBAN NAGYARÁNYÚ ÉPÍTKEZÉSEK KEZDŐDNEK.** Rómából jelentik: Ötezer építési szakmunkás utazott most Olaszországból Libiába, hogy megkezdje annak a 300 munkás és földművelő háznak felépítését, amelyeket a telepések céljaira akarnak rendelkezésre bocsátani. Tripolisz, Msurata, Bangazi és Derna tartományokban ugyanis az olasz kormány nagyszabású telepítési munkálatokba kezd és már eleve gondoskodni kíván a telepéseknek megfelelő lakóházakról.

— **Újabb üdvözlő távirat a propagandaügyi államtitkársághoz.** Eugen Titeanu propagandaügyi államtitkár legutóbb ismét több üdvözlő táviratot kapott a vándor filmszport körútjával kapcsolatosan. Borgo Prund község lakossága nevében Stefan Bardos jegyző és Andrei Baloiu bíró üdvözlötte meleg hangú táviratban az alminisztert.

— **Román küldöttség utazott Párisba.** A román és francia kormányok közötti meg egyezés folytán román küldöttség utazott most Párisba, hogy a Bucaresti-Budapest-Stuttgart-Páris légijárat rendszeresítéséről tárgyaljon a francia kormánnyal. A légi járatba a LARES román repülőársaság is bekapcsolódik.

— **ÚJABB BANYASZERENCSETLENSÉG NÉMETORSZÁGBAN.** Berlinből jelentik: A hildeshelmi Hildesa bányában szerencsétlenség történt, amelynél 15 munkás életét veszítette. A hatósági vizsgálat megindult.

— **TÖRÖKORSZÁG 11 HAJÓT RENDELT ANGLIÁBAN.** Isztambulból jelentik: Törökország 11 hajót rendelt az angol hajóépítőműhelyekben, 7 egyenként 1800 és 4 egyenként 8200 tonnás gőzöst.